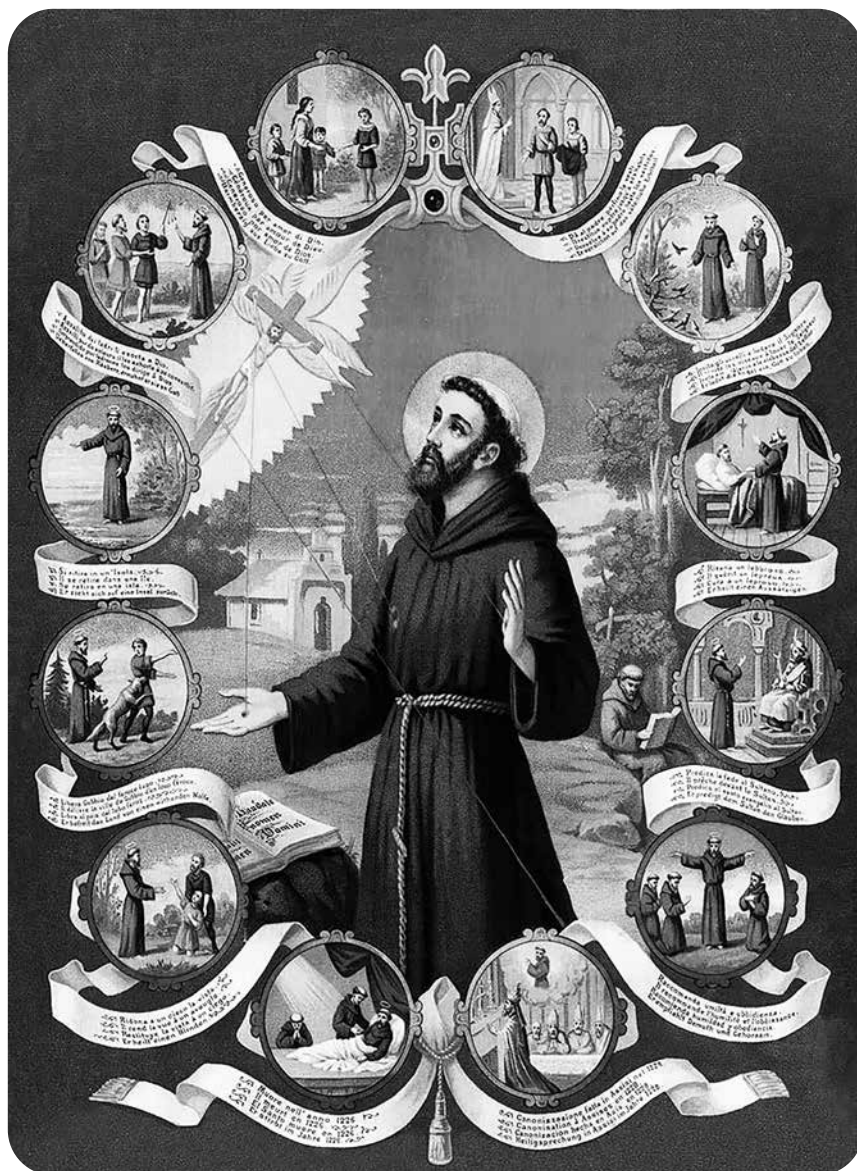

DE APOSTELBODE

Jaargang 13 | nummer 8, oktober 2023

FRANCISCUS VAN ASSISI

De Twaalf
Apostelen

H. Jozef-Alverna, H. Johannes de Doper-Balgoij,
H. Victor-Batenburg, H. Anna-Bergharen,
H. Judocus-Hernen/Leur, H. Georgius-Heumen,
H. Antonius Abt-Nederasselt, H. Damianus-Niftrik,
H. Antonius Abt-Overasselt, H. Antonius Abt-Wijchen-centrum,
Emmanuel-Wijchen-Achterlo, H. Paschalis-Baylon-Woezik

Wees geneigd om goed te doen,
sta gereed voor al degenen die u nodig hebben
en stel iedereen tevreden
voor zover ge dat kunt doen
zonder u te verlagen.
Wees blij met de blijden,
ween met de wenenden,
verdraag hen die u nodig hebben,
wees toegewijd voor de zieken
en mild voor de behoeftigen
en wees één in uw geest,
buiten al de schepselen.

Hadewijch

Op dinsdagmorgen 26 september, 10 en 24 oktober staat het parochiecentrum van 10.00 tot ongeveer 11.30 uur open voor alle ouderen uit onze parochie.

Dan is er de mogelijkheid voor onderlinge contacten in een gezellige sfeer met een kopje koffie of thee. Tot ziens in het parochiecentrum aan de Oosterweg in Wijchen. Welkom!

Annie, Nel, Toos en Waldi

KERKBALANS

DOET U AL MEE? REKENING:

NL65 RABO 0135 4634 59

O.V.V. ACTIE KERKBALANS

Parochie De Twaalf Apostelen Wijchen

	2022	opgeteld	2023	opgeteld	verschil
april	116.168	395.001	104.381	364.182	-11.787
mei	118.939	513.940	106.117	470.299	-12.822
juni	122.791	636.731	108.330	578.629	-14.461
juli	126.348	763.079	113.519	692.148	-12.829
augustus	132.736	895.815	121.288	813.436	-11.448

Als u hebt meegedaan met Actie Kerkbalans 2023, hartelijk dank.

OM TE NOTEREN

Volg a.u.b. de media en kijk op de MijnRKK-app of onze website www.detwaalfapostelen.nl voor actueel nieuws.

26 SEPTEMBER VANAF 10.00 UUR PAROCHIECENTRUM

Inloopmorgen Oosterweg 4 Wijchen

* **28 SEPTEMBER T/M 2 OKTOBER**

Vijfdaagse jongeren Romereis

30 SEPTEMBER - 3 OKTOBER NIFTRIK

Herdenking van de heilige Damianus, gildefeest en kermis

* **3 OKTOBER AANVANG 10.00 UUR PAROCHIECENTRUM**

Oosterweg 4 Wijchen. Gesprekskring 'Geloven Nu'

3 OKTOBER AANVANG 20.00 UUR DE SCHAKEL WIJCHEN

Informatieavond: 'Hulp tijdens en na detentie'

4 OKTOBER 10.00 - 11.30 UUR KERKZAAL EMMANUELKERK

'Herbergkoffie' Koffie-ontmoetingsmorgen

5 OKTOBER AANVANG 19.30 UUR DE SCHAKEL WIJCHEN

Film: 'Adam, waar ben je?'

8 OKTOBER 9.30 UUR IN DE OUDE ST.-VICTORKERK TE BATENBURG
Patroonfeest van de heilige Victor

8 OKTOBER 11.00 UUR IN DE ANTONIUS ABTKERK WIJCHEN

Wijding Franciscus-icoon speciaal ontworpen en geschilderd door Jeanne Jeurissen

* **9 OKTOBER 19.30 - 21.30 UUR PAROCHIECENTRUM**

'Luisterend op weg', een avond over de synode over synodaliteit

10 OKTOBER VANAF 10.00 UUR PAROCHIECENTRUM

Inloopmorgen Oosterweg 4 Wijchen

11 OKTOBER VANAF 19.30 UUR IN DE PROTESTANTSE KERK, BEUNINGEN

Mgr. De Korte bespreekt Laudato Si en Fratelli Tutti

12 OKTOBER INLEVERDATUM KOPIJ

Apostelbode: Nr. 9 (2023)

12 OKTOBER AANVANG 20.00 UUR DE SCHAKEL WIJCHEN

Lezing: 'Aards paradijs of de ark van Noach?'

18 OKTOBER 10.00 - 11.30 UUR KERKZAAL EMMANUELKERK

'Herbergkoffie' Koffie-ontmoetingsmorgen

* **22 T/M 27 OKTOBER**

Zesdaagse reis naar Taizé

24 OKTOBER VANAF 10.00 UUR PAROCHIECENTRUM

Inloopmorgen Oosterweg 4 Wijchen

27 OKTOBER 14.30 UUR EMMANUELKERK

Filmvertoning 'Selma'

29 OKTOBER 12.00 - 13.30 UUR MUSEUM 'DE KIJKZOLDER'

parochiemuseum open Oosterweg 4 Wijchen

29 OKTOBER 16.00 UUR IN HET VERENIGINGSGEBOUW IN OVERASSETL

Nog een keer het opera/operetteconcert, koren SDG en Andiamo

* **31 OKTOBER AANVANG 19.30 UUR PAROCHIECENTRUM OOSTERWEG 4 WIJCHEN**

Lezingencyclus: Bier en kloosterspiritualiteit (1)

1 NOVEMBER 10.00 - 11.30 UUR KERKZAAL EMMANUELKERK

'Herbergkoffie' Koffie-ontmoetingsmorgen

* *aanmelden verplicht*

OKTOBER MISSIEMAAND

Oktober is tevens de missie-maand. 'Deel je vreugde' is het motto voor de missie-maand oktober 2023.

Geïnspireerd door het verhaal van de Emmaüsgangers (Lucas 24, 18-35) herinnert dit motto aan de vreugde die de twee mannen er-

voeren toen ze de Verrezen Heer herkenden tijdens het breken van het brood. Door deze ontmoeting veranderde hun teleurstelling in vreugde om Jezus te gaan verkondigen. Missionarissen van vreugde, dat zijn de getuigen die onze gebroken wereld nodig heeft. In de maand oktober komen katholieke gemeenschappen in actie om de missie van de Kerk in arme gebieden te ondersteunen. Deze solidariteit uit zich niet alleen in materiële hulp, maar ook in gebed.

Op 22 oktober is het Missiezondag. De christenen in Libanon hebben een hart dat brandt van naastenliefde en van de missie daar te zijn waar mensen in moeilijkheden zijn. Zij verlaten het land niet, zij blijven, om een bron van hoop te zijn. Missio brengt in de Wereldmissiemaand de christenen in Libanon onder uw aandacht.

Libanon was voor de christenen in de regio lange tijd een veilige haven. Het enige land in het nabije Oosten waar ze geen minderheid vormen en waar geen staatsgodsdienst is. Maar de laatste jaren is het land van de ceders in een ongekende crisis beland. De Libanese munteenheid heeft 98 procent van haar waarde verloren. Een groot deel van de middenklasse kwam onder de armoedegrens terecht. De staat is nog slechts een facade, overal is corruptie. Dagelijks verlaten mensen het land, onder wie veel christenen. Inmiddels is naar schatting nog slechts een derde deel van de bevolking christelijk. De explosie in de haven van Beiroet in 2020 was de spreekwoordelijke druppel die de emmer doet overlopen. Omdat de Staat niets doet, proberen kerkelijke en religieuze gemeenschappen er te zijn voor de mensen. Zij verlaten het land niet, zij blijven, om een bron van hoop te zijn.

Na de enorme explosie in de haven van Beiroet, waarbij meer dan tweehonderd mensen omkomen, willen de parochianen van de parochie St.-Maron helpen, iets concreets doen voor de mensen in de buurt. Van de overheid is niets te verwachten. De pastoor van de parochie, Ricard Abi Saleh, komt met het initiatief 'dramas et miracles' (drama's en wonderen): "We gaan op bezoek bij de mensen, luisteren naar hun angsten. We zijn er. We bidden met hen. We huilen en lachen met hen".

In de campagne voor de Wereldmissiemaand laat

Missio zien hoe christenen in Libanon zich inzetten voor anderen. Met een hart dat brandt van naastenliefde zijn zij een bron van hoop.

Laten wij ons hart ook branden van naastenliefde door een bijdrage te geven in de collecte in het weekend van 21 en 22 oktober 2023, of een bijdrage te storten op rekeningnummer NL65 INGB 0000 0015 66.

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw aandacht en uw bijdrage.

Namens de parochiële werkgroep
Missie, Ontwikkeling en Vrede,
Diaken Hennie Witsiers

ALLERZIELEN

Het valt ons zwaar, maar we hebben geen keuze: wij betreuren bij herhaling het verlies van dierbaren die overleden zijn. We doen dat niet moeiteloos en zijn er niet altijd even bedreven in, daarom kan het ons helpen als we diepgewortelde rituelen gebruiken om in de nood te voorzien. Bovendien kan het ons sterken om samen iets te doen waar we anders alleen mee zouden staan. Het is, al klinkt het tegenstrijdig, een prachtig gezicht om op de avond van Allerzielen het zacht verlichte kerkhof te zien met overal die flakkerende lichtjes, die iets zichtbaar maken van wat in ons hart leeft: onze doden blijven bij ons aanwezig als lichtjes, zo nu en dan oplichtend met de warmte van een vlam.

Allerzielen bindt ons onderling als mensen die overeenkomstige ervaringen hebben, ook als rouwenden. Het is een grote troost als je met je gevoelens geen raad weet, dat je bij iemand binnen kunt vallen die heeft meegemaakt wat jij ervaart, je kan begrijpen en opvangen. Je kunt je dan intens verbonden voelen. Delen van verdriet is minstens zo helpend als het delen van brood.

Misschien is het ook een moment om je verbonden te weten met onze God zelf, die in Jezus ons lot gedeeld heeft en zoals elke mens door de dood heen is gegaan. Misschien is het een moment om je verbonden te weten met Maria, die onze gevoelens deelde toen zij haar Zoon op haar schoot voelde. Aan kinderen wordt verteld dat doden 'een sterretje' zijn aan de hemel. Ook daar kunnen we binnenvallen met onze verlangens naar een troostend gebaar.

Diaken Hennie Witsiers

VANUIT DE REDACTIE

Het eerstvolgende nummer is bedoeld voor de periode van 4 november t/m 10 december en heeft als thema 'Christus Koning'. Kopij kan tot en met 12 oktober per e-mail worden gezonden naar apostelbode@detwaalfapostelen.nl, of ingeleverd worden op het parochiecentrum, Oosterweg 4, 6602 HD Wijchen.

REGENBOOG CONFERENTIE

BEUNINGEN 2023

Op 2 november vindt van 13.00 tot 17.00 uur de regenboogconferentie plaats in de gemeente Beuningen op slot Doddendael te Ewijk.

Sinds 2016 is de provincie Gelderland een regenboogprovincie. Een regenboogprovincie is een provincie die inclusief beleid voert voor lesbische, homoseksuele, bi+, transgender en intersekse personen (LHBTI+). In Gelderland werkt de provincie aan de sociale acceptatie, zichtbaarheid en veiligheid van deze gemeenschap. De regenboogconferentie wordt jaarlijks georganiseerd in een regenbooggemeente in Gelderland. Dit jaar is dat in de gemeente Beuningen. Het COC regio Nijmegen neemt de coördinerende taak op zich in de organisatie van deze conferentie.

De regenboogconferentie wil graag ontmoeting, uitwisseling, inspiratie en het leggen van nieuwe verbindingen bevorderen. Het samenwerken voor meer diversiteit en inclusie in de regio versterken en ondersteunen. Het netwerk van de deelnemers op het gebied van LHBTI+ en sociale partners of maatschappelijke organisaties vergroten. Samenwerking faciliteren en stimuleren via het Regenboogplatform Gelderland Zuid tussen lokale partijen en gemeenten. Stimulans geven aan lokale LHBTI+ groepen en gemeentelijk beleid. Tevens zorgt de conferentie voor het opzetten, stimuleren en continueren van LHBTI+ activiteiten en actief beleid bij gemeenten en maatschappelijke organisaties. De regenboogconferentie is voor iedereen die wil leren over, voor en door de regenbooggemeenschap.

Het volledige programma is te vinden op de website van de regenboogconferentie.

Een onderdeel van het programma is onder andere een panelgesprek met als thema: religie en LHBTI+. Ramon Roks, als coördinator missionaire parochie werkzaam in het parochiepastoraat van parochie De Twaalf Apostelen en actief binnen het WKHP (Werkverband van Katholieke Homo-Pastores) zal deelnemen aan dit panelgesprek. Zelf schrijft hij daar het volgende over:

“Als het aankomt op het thema van de LHBTI+ gemeenschap en de kerk wordt er soms een beeld geschetst alsof dat twee zaken zijn die lijnrecht tegenover elkaar staan. Ondanks dat er zeker spanningen zijn is dat eerste iets waar ik het hartgrondig mee oneens ben. Het zal verrassen hoeveel mensen binnen de kerk op één of andere manier te maken

hebben met LHBTI+ thema's. De LHBTI+ gemeenschap is er ook in de kerk en andersom. Juist om taboes te doorbreken en de geleefde realiteit van veel mensen zichtbaar en bespreekbaar te maken zet ik mij van harte in voor een brede inclusieve kerk waarin iedereen gehoord mag worden en elkaar tot zegen mag zijn. Mede daarom lever ik van harte een bijdrage aan het panelgesprek religie en LHBTI+ op de regenboogconferentie.”

Meer informatie over de regenboogconferentie en mogelijkheid tot deelname vindt u op:

www.regenboogconferentie.nl

Meer informatie over het panelgesprek religie en LHBTI+ vindt u via: www.regenboogconferentie.nl/religie/

Ramon Roks

EINDE VAN LITURGISCH BERAAD

Ongeveer twintig jaar geleden is dit beraad opgericht door Jo Verbruggen van het pastorale team. Het was vóór mijn tijd. Ikzelf denk vanaf 2014 meegevoerd te hebben aan dit beraad. Het was een mooie tijd, waarin wij met een fijne groep gelijkgestemde mensen tot mooie initiatieven kwamen. We kwamen met o.a. de bloemversierders en de koster van de twaalf geloofsgemeenschappen bij elkaar. Deze bijeenkomsten hebben bijgedragen aan de saamhorigheid binnen onze parochie. Zo hebben wij een bijdrage mogen leveren aan verschillende vieringen in het kerkelijk jaar. De advent, vastentijd en Goede Week en natuurlijk de bijzondere vieringen. Vieringen zijn misschien wel het mooiste 'visitekaartje' van onze katholieke geloofsbeleving. Dat begint al bij binnenkomst in een van de kerken, bij het in ontvangst nemen van het liturgieboekje, in de stilte voorafgaand aan de viering of in de passende muziek die klinkt... Inhoudelijk is dit beraad een plek waar nagedacht werd wat we anders of beter kunnen doen. Om meer diversiteit in ons aanbod of om beter aan te kunnen sluiten bij jongere generaties. Ook de Apostelviering is een voorbeeld van een terugkerende activiteit waar het beraad jaarlijks bij betrokken is geweest. De uitdaging bleef steeds: het recht doen aan één grote parochie bestaande uit twaalf verschillende manieren van geloofsbeleving. Maar tijden veranderen. De laatste jaren merkten we dat de vorm van een beraad met regelmatige vergaderingen steeds lastiger nieuwe mensen trekt. Daarom hebben we op maandag 4 september met elkaar de knoop doorgemaakt in een afrondend gesprek met Jack Steeghs van het pastorale team. De liturgie blijft, het aankleden van vieringen ook. De wegen daarnaartoe veranderen.

Namens de leden van het Liturgisch Beraad:
Bert van Boxtel

BINNENKORT VERSCHIJNT EEN ONDERSTEUNBOEK VOOR EN DOOR BOEREN

Na twee natuurboeken en een intercollegiaal ondersteunboek voor zorgverleners 'Over grenzen: voor het wezenlijke, voor zorg', heeft ruraal ontwikkelingssocioloog Jean Phagoe uit Nijmegen een bundel met persoonlijke vertellingen van boeren en tuinders samengesteld, 'Niet-zichtbare noodzaak: agrariërs vertellen om elkaar tot steun te zijn en te inspireren'.

Ik ben dankbaar dat ik aan deze bundel heb mogen meewerken en ben verheugd dat dit initiatief nu beschikbaar komt.

Zelf zegt ze: "Deze bundel is een laagdrempelig intercollegiaal ondersteunboek. Een landbouwbundel met persoonlijke vertellingen van agrariërs die bekend zijn met onder andere suïcidedgedachten, eenzaamheid, depressie, spanning, uitputting en angst.

De vertellers in 'Niet-zichtbare noodzaak' delen hoe zij op een opbouwende wijze omgaan of proberen om te gaan met één of meer van bovengenoemde, je zou kunnen zeggen, leedervaringen. Een toelichting bij 'opbouwend': initiatieven die zij als weldadig ervaren. Een kort voorbeeld. Een boer die suïcidedgedachten met zich meedroeg deelt het volgende: "Ik keerde mij op een gegeven moment naar binnen. Zo van: hoe kan ik die onrust ontkrachten? En toen gebeurde er iets ... Hoe dat onder woorden te brengen? Ik voelde mij bewegen naar rust. En ik voelde mij heel. Dit wil ik blijven voelen, besloot ik." Hij verandert zijn grondhouding en werkt aan een, zoals hij zegt, 'veranderproces' waar hij tot op heden veel aan heeft.

De vertellers in 'Niet-zichtbare noodzaak' delen oprecht hun ervaringen en initiatieven om collega-boeren, die geen raad weten met bovengenoemde leedervaringen, tot steun te zijn en te inspireren'.

WAAROM DIT ONDERSTEUNBOEK?

Boeren en tuinders zijn prachtige mensen met vindingrijke talenten en liefde voor al dat wat hen beweegt. Maar zij functioneren meer en meer in sectoren die sterk economisch en juridisch worden geleid: altijd werkend met bederfelijke waren en steeds meer geheel afhankelijk van elders overeengekomen afspraken over productieomstandigheden, leveringen en prijzen. Een dergelijke realiteit van leven en werken is een gegeven, maar maakt boeren en tuinders extra kwetsbaar.

SOCIALE LEER

De ondersteuning die er vandaag de dag voor boeren en tuinders is komt meestal uit het informele familie- of vriendennetwerk. Of ze wordt ingekocht vanuit de zakelijke dienstverlening. Binnen het sociale domein is er nauwelijks ondersteuning geregeld. Net als het agrarisch bedrijfsleven ziet de overheid boeren en tuinders namelijk allereerst als ondernemers – en die houden zelfstandig de broek op, totdat het echt niet meer gaat. Ook in de preventie is er nauwelijks iets gezamenlijks geregeld.

Misschien wel hierom is dit ondersteunboek een bemoediging voor ieder mens van goede wil, om tijdig te leren reflecteren op vragen die urgent worden in fases dat het leven erom spant. Dat zijn geen vragen naar prestatie of economisch rendement, maar vragen naar identiteit: Wat voor type mens ben jij? Hoe wil jij leven? Waar kom jij elke dag opnieuw het bed voor uit? Waar wil je het liefst vandaag nog mee stoppen (ook als dat niet zomaar ineens kan en je moed en medemensen nodig hebt)? Met dit soort vragen zit je middenin de sociale leer van de kerk.

WAAR TE VERKRIJGEN?

Met Jean hoop ik dat dit boek zijn weg gaat vinden naar boeren en tuinders die hier baat bij hebben. Daarom krijg ik een deel van de weggeefexemplaren, speciaal voor die boeren en tuinders bedoeld die daar belangstelling voor tonen. Verder zal het boek bij uitgeverij Boekenbent (print on demand) te koop zijn, niet via de reguliere boekhandel.

OPROEP

Heb jij interesse of ken jij iemand voor wie een dergelijk boek tot steun kan zijn, laat het me weten.

Pastoraal werker Jack Steeghs
(jack.steeghs@detwaalfapostelen.nl, 06-26989411)

WIJ STAAN VOOR U, HEILIGE GEEST

Het Adsumus Sancte Spiritus is een beroemd gebed, toegeschreven aan de heilige Isidorus van Sevilla (560-636). Van oudsher wordt het gebruikt op concilies, synodes en andere kerkelijke bijeenkomsten. Elke zitting van het Tweede Vaticaans Concilie begon ermee en het gebed klonk ook op het Pastoraal Concilie van de Nederlandse Kerkprovincie in de jaren zestig. Op dit moment wordt het veelal gebruikt tijdens de bijeenkomsten van de bisschoppensynode over synodaliteit in Rome. Daar wordt het telkens weer gebeden als een gebed waarin gevraagd wordt dat de Heilige Geest door ons gelovigen mag werken in alles wat wij zeggen en doen. Ook wij mogen als geloofsgemeenschap die onderdeel uitmaakt van de wereldwijde kerk dit gebed samen bidden. Bidt u ook mee voor de bisschoppensynode in Rome en voor onze geloofsgemeenschap? Samen op weg, geleid door de Heilige Geest.

Ramon Roks

WIJ STAAN VOOR U, HEILIGE GEEST

*Wij staan voor U, Heilige Geest,
in Uw naam komen we samen.*

*U die onze raadgever zijt,
kom tot ons,
sta ons bij
woon in onze harten.*

*Leer ons wat we moeten doen
en toon ons de weg die we samen moeten volgen.*

*Behoed ons ervoor,
kwetsbaar en zondig als we zijn,
de richting kwijt te raken
en verwarring te veroorzaken.*

*Laat niet toe
dat onwetendheid ons op het verkeerde pad brengt.*

*Geef ons de gave van onderscheiding:
dat we ons laten leiden door wat waar en goed is
zonder dat vooroordelen onze daden beïnvloeden.*

*Breng ons tot eenheid in U:
dat waarheid en gerechtigheid ons tot gids zijn
op de weg naar het eeuwige leven.*

*Dit vragen we U,
Gij die werkt in alle tijden en op alle plaatsen,
in gemeenschap met de Vader en de Zoon,
in de eeuwen der eeuwen.*

Amen.

WAT IS EEN TAIZÉVIERING?

“Vanuit de diepten van het menselijk bestaan stijgt een heimelijk verlangen op,” schreef Frère Roger, een van de stichters van de kloostergemeenschap van Taizé. “Niets helpt ons beter tot gemeenschap te komen met de levende God dan een gemeenschappelijk meditatief gebed, met als hoogtepunt een onophoudelijk zingen dat doorgaat in de stilte van ons hart wanneer we weer alleen zijn.”

Taizé is een dorpje in Frankrijk waar midden in de Tweede Wereldoorlog een aantal mensen besloot als een soort kloostergemeenschap samen te gaan leven om vorm te geven aan dat diepe verlangen dat ze voelden. Dit trok mensen aan van over de hele wereld en hieruit ontstond de traditie van Taizé zoals we die nu kennen met veel stilte en meditatieve liederen die bedoeld zijn om steeds herhaald te worden. De herhaling zorgt ervoor dat afleidende gedachten tot rust komen en de tekst diep in je hart doordringt. Samen met de Rooms-Katholieke gemeenschap uit Heumen hebben we nu een aantal Taizévieringen gehad op zaterdagavonden. Op 8 oktober komen we op een zondagmorgen op de wijze van Taizé bij elkaar.

De vorm is iets anders dan bij een doorsnee zondagmorgenviering. De vaak herhaalde liederen en gebeden klinken in verschillende talen als teken van verbondenheid met de wereldwijde kerk. In plaats van een overweging wordt eenieder uitgenodigd om in stilte de Bijbelteksten op zich in te laten werken. Gedempt licht, kaarsjes en een kruis voor in de kerk waarop je je kunt richten, zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat iedereen tot inkeer in zichzelf kan komen. Of je nu al vaak zelf in Taizé geweest bent of dat het allemaal nieuw en onwennig voor je is, laten we samen proberen deze vorm van vieren op ons in te laten werken.

Dominee Hermen Kroesbergen

Gerarduskalender

De Gerarduskalender is een scheurkalender met elke dag op de voorkant een spreuk die opbeurt of aanzet tot nadenken, onder het motto: ‘elke dag een beetje spirit’. Op de achterkant staan afwisselend moppen, gedichten, bezinningsteksten, puzzels en informatie over verschillende onderwerpen. De kalender is bedoeld om elke dag te kunnen beginnen met een positief gevoel. De kalender kost €9,75 en is te koop bij Peter van der Loop, tel. 0487-532450.

H. THOMAS VAN AQUINO (1225-1274)

THEOLOOG EN KERKLEERAAR

Thomas werd geboren op 28 januari 1225 in Roccasecca, een dorpje in de buurt van het Italiaanse Aquino. Hij behoorde tot een adellijke familie, die hoopte dat hij later invloed zou krijgen als benedictijner abt. Maar zijn levensweg liep anders. Na zijn opleiding aan de universiteit van Napels trad Thomas op 19-jarige leeftijd in bij de dominicanen, een nog jonge bedelorde evenals die van de franciscanen. Hij overleed op 7 maart 1274, pas 48 jaar oud, in de cisterciënzerabdij in Fossanova, liggend tussen Napels en Rome, toen hij op weg was naar het Concilie in Lyon.

De orde van de dominicanen is gesticht in 1215 door de H. Dominicus. Thomas ging studeren in Parijs, daarna in Keulen bij de bekende theoloog Albertus Magnus, een mede-dominicaan. In 1252 keerde Thomas naar Parijs terug. Hij ging lesgeven aan de universiteit, tegelijk met de franciscaan Bonaventura, en werkte er aan zijn beroemde standaardwerk 'Summa Theologiae', een alomvattend theologisch werk. In 1257 werd zowel aan Thomas als aan Bonaventura door de universiteit de graad van magister verleend. Beide waren uitstekende hoogleraren.

Van 1259 tot 1265 verbleef Thomas aan het pauselijk hof Anagni. In 1265 vertrok hij naar het klooster Santa Sabina in Rome en vervolgde in 1267 zijn reis naar Viterbo, de residentie van vele pausen. Van 1269 tot 1272 verblijft hij weer in Parijs. Hij had vele discussies met geleerden over de leer van de Griekse filosoof Aristoteles en over het kloosterwezen. In 1272 en 1273 verbleef hij weer in Italië en gaf hij les aan de universiteit van Napels.

In een visioen op het eind van zijn leven spreekt Christus vanaf het kruisbeeld tot hem en zegt: "Je hebt goed over Mij geschreven, Thomas. Wat zou je als beloning willen hebben?" Hij antwoordde: "Enkel Uzelf, Heer". Deze zin vatte zijn hele leven samen. Hij leefde als een heilige. Zijn leven verliep als een eenheid op intellectueel, spiritueel en sacramenteel vlak. Voordat hij ging studeren of lesgeven bad hij eerst. Dit visioen wordt wel gezien als een 'visio beatifica', een soort voorproefje op de hemel.

Sindsdien heeft hij niets meer geschreven. Hij beschouwde alles wat hij tot dan had geschreven als stro. Daardoor heeft hij zijn beroemde hoofdwerk 'Summa Theologiae' niet afgemaakt. In dit werk komen alle grote thema's uit de theologie ter sprake, zoals God, de schepping, de mensheid, het doel van de mens, Christus, de Sacramenten. Hij schreef vele filosofische/theologische werken en Bijbelse commentaren. Ook zijn van hem Latijnse hymnen bekend, zoals het 'Tantum Ergo' en het 'Adoro Te'.

Bij zijn dood zei Albertus de Grote, bij wie Thomas in Keulen had gestudeerd: "Hij was de bloem en de glorie van de wereld". Op 18 juli 1323 werd Thomas door paus Johannes XXII te Avignon heiligverklaard. Dat is dit jaar dus zevenhonderd jaar geleden. Een moment om bij stil te staan. In 1567 benoemde paus Pius V hem tot kerkleeraar.

Thomas behoorde tot de stroming van de scholastiek. De geleerden binnen deze stroming streefden naar een ordening, een systeem waarin alles is onder te brengen op intellectueel en moreel gebied. De gotische kathedraal is hiervan een voorbeeld in steen. Het hoofdwerk van Thomas is het wetenschappelijke voorbeeld. Zijn theologisch werk kent een scherp gevoel voor het mysterie en is ook sterk Bijbels. In zijn 'Summa' komen 25.000 citaten voor uit de Bijbel, 2500 citaten uit het werk van Augustinus en 2500 uit het werk van de Griekse filosoof Aristoteles.

Hij was ervan overtuigd dat denken en geloven niet tegengesteld kunnen zijn.

Zijn werk wordt het thomisme genoemd en dit werd door paus Leo XIII in zijn encycliek 'Aeterni Patri' uit 1879 tot verplicht onderdeel van de theologische opleiding verklaard.

In de 20^e eeuw ontstaat de stroming van het neothomisme. De grote invloed van Thomas gedurende de voorbije eeuwen is voorbij, al wordt hij nog steeds gezien als een groot theoloog binnen de Katholieke Kerk.

Paus Johannes Paulus II noemde de H. Thomas een meester in het denken en een model voor de juiste manier van theologie bedrijven. Hij preeste de wijze waarop Thomas de seculariteit van de wereld en de radicaliteit van het evangelie met elkaar verzoent.

Ook paus Franciscus waardeert Thomas als bron voor de Kerk van vandaag en morgen. Hij is een licht voor de Kerk door zijn intellectuele gaven, zijn grote geloof en heiligheid.

Thomas was uitermate corpulent. Gezien zijn vroege dood op 48-jarige leeftijd, kan dat een gevolg zijn geweest van een bepaalde ziekte.

In het klooster waar hij woonde was in het koor een zijschot tussen twee plaatsen weggehaald, zodat hij kon zitten. In de refter was op zijn plaats een stuk uit de tafel gezaagd, zodat hij op gepaste manier kon eten.

De Radboud Universiteit in Nijmegen eert Thomas met een beeld vóór de aula op de campus. Hieronder het begin van een bekende liedtekst van Thomas van Aquino.

*Tantum ergo Sacramentum veneremur cernui
(Laten wij dan, diep gebogen, prijzen 't grote Sacrament)*

Koos Leemker

PASTORAAL WERKER WORDT ACOLIET

Op zaterdag 2 september is onze pastoraal werker Frits Hendriks door bisschop Gerard de Korte aangesteld tot acoliet. Van harte gefeliciteerd natuurlijk, maar wat betekent dit? Was Frits toe aan een nieuwe stap in zijn carrière? Is het dan niet een beetje raar om van een volledige pastorale functie (met taken in liturgie, diaconie en catechese) naar een opdracht alleen bij de liturgie (hoe belangrijk ook) te gaan? Meestal gebeurt het toch andersom.

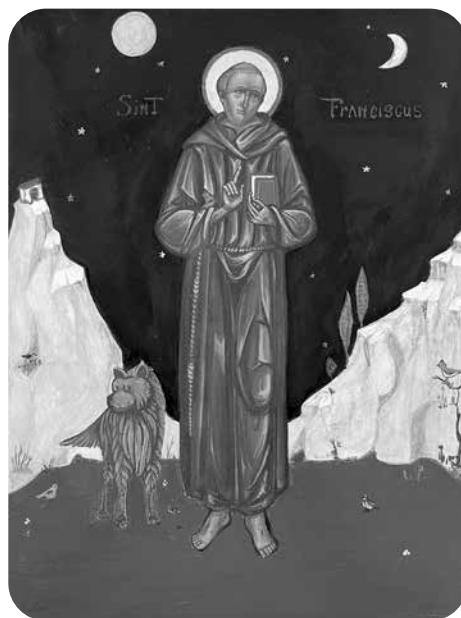

Dan werkt iemand langere tijd als acoliet mee tijdens de vieringen om alles goed te laten verlopen en dan ontstaat langzaam het verlangen om meer te doen met het geloof. Dan kun je bijvoorbeeld een cursus volgen aan het Sint-Janscentrum in Den Bosch en zo na jaren studeren toegroeien naar een taak als pastoraal werker, catechist of diaken. Dat is een mooie weg en wie zich geroepen voelt, moet zich niet laten tegenhouden.

Frits lijkt het verkeerd om te doen. Toch is dat verklaarbaar. Een acoliet is iemand die de H. Mis dient, maar het woord kan ook verwijzen naar iets anders. De aanstelling tot acoliet is namelijk een onderdeel van de opgang naar de wijdingen in onze Kerk. Wie diaken of priester wil worden, zal op een bepaald moment eerst benoemd worden tot acoliet, als een soort ceremoniële titel. Frits is in 2021 al aangesteld tot lector en daarvoor opgenomen onder de wijdingskandidaten. Ook dat zijn verplichte stappen in dat proces.

Vorig jaar was er wat onduidelijkheid tussen Frits, het Sint-Janscentrum en het bisdom: zou hij nu wel of niet kunnen worden gewijd? Het antwoord is er nu, de bisschop is eruit. Hij wil Frits tot diaken wijden op zaterdag 4 november om 10.30 uur in de Sint-Janskathedraal in Den Bosch, zijn priesterwijding staat gepland op 25 mei 2024, de zaterdag na Pinksteren.

Bij beide plechtigheden is iedereen van harte uitgenodigd om mee te vieren.

ICOON: SINT FRANCISCUS

Franciscus is beschermheilige van al wat leeft in de natuur. Hij verkondigde een boodschap van liefde, vrede en eenheid.

Hij had veel volgelingen en een groep vestigde zich in Alverna. Die naam bedachten de kloosterlingen, omdat Franciscus op de berg La Verna zijn stigmata kreeg. Dat zijn dezelfde wonden, die Jezus had, toen hij aan het kruis genageld werd. Rivo Torto was de schuur waar hij met zijn eerste volgelingen verbleef. Nu kennen we deze naam van het appartementengebouw aan de Graafseweg, wat neergezet werd na de afbraak van het Franciscanerklooster in Alverna. Hij woonde alleen op de berg in een kluis (kluizeenaar). Uiteindelijk stierf hij, 33 jaar oud in de kapel Portiuncula in Assisi.

Alles komt samen in deze icoon. Met ook de verwijzing naar de vogelpreek, de wolf en het Zonnelied. Kijk maar eens op internet.

Deze icoon is speciaal ontworpen en geschilderd door Jeanne Jeurissen voor het museum 'De Kijkzolder' en zal op zondag 8 oktober in de viering van 11.00 uur in de Abtkerk te Wijchen door pastoor Martin Claes gewijd worden.

Gerard Toonen

EVEN PUZZELLEN

Pastoor	Hennie Witsiers	Paars	Emmanuel	Pinksteren	Kerk
Sint Anna	Synagoge	Pasen	Moskee	Yves Mambueni Makiadi	Paus
Rood	Jack Steeghs	Kapelaan	Groen	Hemelvaart	H. Jozef
Wit	Kerstmis	Martin Claes	Damianus	Deken	Tempel

CATEGORIEËN

©L.B.

In het overzicht hiernaast staan zes verschillende categorieën van elk vier woorden, die verband met elkaar hebben. Zoek deze zes verbanden.

RIET VAN BOXTEL-HOPMAN

Riet is een bekend figuur in Batenburg. Niet alleen omdat ze overal met haar driewieler naartoe fietst, maar ook door haar actieve manier van leven in het stadje Batenburg. Riet is getrouwd met Bert van Boxtel. En die kent iedereen in Batenburg en iedereen kent hem. En zo komt het dat de verjaardag van Riet twee dagen duurt, twee dagen met een volle kamer met bezoek en heel veel taart. Gebakken door Riet want die is meesterbakker van Batenburg.

Riet Hopman is geboren in 1942 op een boerderij in Neerbosch, op de plaats waar nu de Dukenburg is. Ze komt uit een gezin met zeven kinderen. Ze is de middelste. Het was een druk huishouden, want behalve voor de kinderen en de boerderij, had haar moeder ook de zorg voor grootvader en grootmoeder. Ook herinnert zij zich dat er tijdens en na de oorlog soldaten ingekwartierd waren op de boerderij. Zelf hebben Riet en Bert een handvol kinderen (vijf) en twee handenvol kleinkinderen (tien). Riet en Bert hadden vroeger samen ook een boerderij. Een klein stukje verder dan waar zij nu wonen.

Verwantschap met de kerk.

Riet en Bert gaan meestal naar de kerk in Batenburg, maar zij gaan ook af en toe met de fiets naar een van de andere kerken van de parochie De Twaalf Apostelen. "Maar onze voorkeur blijft toch Batenburg", zegt Riet.

Op dit moment heeft Batenburg geen eigen kerk meer. De ruimte waar wij nu samenkomen is de oude kerk die in het centrum staat, een protestante kerk, en heet de Oude Sint-Victor. De kerk wordt gehuurd bij de Stichting Oude Gelderse kerken. Dit in tegenstelling tot de Sint-Victor, de toenmalige katholieke kerk, die helaas niet meer in gebruik is als kerk. In de kerk hebben katholieken en protestanten om en om de kerk tot hun beschikking. "Katholieken en protestanten hebben evenveel rechten", zegt Riet met veel overtuiging. De geloofsgemeenschap heet nog steeds Sint-Victor. Op dit moment is Henny Witsiers (79 jaar) de pastor van de geloofsgemeenschap.

Vrijwilliger

Riet heeft veel vrijwilligerswerk gedaan. En ook nu is zij nog actief. Riet en Bert brengen samen de Apostelbode rond, en voorafgaand aan de kerkdienst verzorgt zij de bloemen. Na de dienst helpt zij met opruimen. "Met de rollator gaat dat prima", zegt zij. Is er een feest of feestje dan zorgt zij voor iets lek-

kers. Of het Kerstmis is of feest voor Henny, Riet zorgt voor taart. Ook is Riet actief bij de organisatie van de 'Ziekendag'.

Vader zou zich omdraaien in zijn graf.

Op dit moment is er een goede samenwerking met de andere kerken in Wijchen. Dat was vroeger niet zo. En het was ook niet denkbaar. Stel je voor dat ik verteld had aan mijn vader dat wij in een protestante kerk naar de kerk gaan. Hij had zich omgedraaid in zijn graf. Ja, dat was vroeger dus heel anders dan nu. En ja, wij hebben nog wel het gevoel dat het een protestante kerk is. Maar het went. Het is de beste oplossing. Ik denk dat het een unicum is zoals wij met elkaar omgaan als leden van verschillende geloofsgemeenschappen. Bijvoorbeeld met Kerstmis is er een oecumenische kerstviering met de dominee en Henny Witsiers samen. Er komen dan ook mensen van andere kerken van de parochie hiernaartoe. Het kerkje zit bomvol. Na afloop is er natuurlijk chocomel, glühwein en kerstbrood. Ik vind het heel mooi om op deze manier Kerstmis te vieren. En andere mensen vinden dat blijkbaar ook. Anders was het niet zo vol. Ik weet echter niet of het dit jaar weer gaat gebeuren.

Welk woord past bij jou?

Ik denk dat 'dankbaarheid' heel goed bij mij past. Ik ben dankbaar voor dit leven. Ik ben dankbaar dat wij vijf gezonde kinderen hebben, en ook dat mijn ouders lang hebben geleefd. Zij zijn zo mooi overleden. Daar denk ik dikwijls aan en het geeft me een goed gevoel.

Maar misschien past het woord vrede beter. Want als je vrede zegt dan zeg je tevreden. Tevreden met wat wij hebben. Ik vind dat tevreden en dankbaar bij elkaar horen. Als je tevreden bent, dan leef je in vrede. Wat moeten wij nog meer op onze leeftijd? Ik begrijp niet waarom mensen soms zo ontevreden kunnen zijn. Wij hebben het toch goed?

Schuilplaats.

Wees over niets bezorgd, maar vraag in alle omstandigheden aan God wat U nodig hebt en dank Hem in uw gebeden.*

Ik vind dit een mooie tekst. Hij geeft aan dat het loopt zoals het gaat, en je kunt je wel druk maken, maar het loopt altijd anders dan je voorspeld of verwacht hebt. Die ervaring heb ik opgedaan in mijn leven. God heeft er wel iets over te zeggen, dat denk ik wel. Maar heel veel dingen gaan toch. Je kunt je bijvoorbeeld druk maken over het weer, omdat het dan te koud is, of dan te warm, maar je hebt daar toch geen invloed op. Bijvoorbeeld laatst waren we gaan fietsen en toen ging het onverwacht heel hard regenen. Daar hadden wij niet op gerekend. We heb-

ben toen samen geschuld in de Mariakapel in de Woezik. Hebben daar ons brood gegeten. Het boek met misintenties van voor naar achteren uitgelezen, en daarna het 'blauwe boekje'**. En daarna was het droog en zijn wij verder gegaan. Maria bleek een goede schuilplaats voor ons te zijn geweest. Ik heb ook wat met Maria, geloof ik. Ik brand altijd een kaarsje bij Maria als er iets vervelends gebeurd is. Hup, daar gaat het kaarsje weer aan. Ik bid dan dat het weer goed mag komen.

Marium Lahm

*Filippenzen 4:6-7

**gezamenlijke uitgave met activiteiten van alle kerken in Wijchen en omgeving.

VORMING, OECUMENE EN SAMENLEVING

HULP TIJDENS EN NA DETENTIE

Een van de aandachtspunten van diaconie is de zorg voor (ex-) gedetineerden. Op deze avond staan we stil bij veertig portret-impressies van gedetineerden in de longstay van de Pompekliniek. Informatie-avond De Schakel, 3 oktober, 20.00 uur

FILM: ADAM, WAAR BEN JE?

Een Oekraïense film over het leven van monniken op het Griekse schiereiland Athos. Gratis toegang met de mogelijkheid tot het geven van een donatie (geheel bestemd voor Oekraïense families) De Schakel, donderdag 5 oktober, 19.30 uur.

LAUDATO SI EN FRATELLI TUTTI

Mgr. De Korte zal vanuit beide encyclieken ingaan op de vraag 'welke bouwstenen draagt de paus aan voor een rechtvaardige samenleving?'. Protestantse kerk, Beuningen, woensdag 11 oktober, 19.30 uur

AARDS PARADIJS OF DE ARK VAN NOAH?

Theo Hesem, voorzitter van Natuur Wijchen en een van de klimaatburgemeesters van Wijchen, geeft een lezing over de teloorgang van de biodiversiteit. Lezing, De Schakel, donderdag 12 oktober, 20.00 uur

EXPOSITIE DOORLEVEN NA VERLIES

De tentoonstelling over dóórleven en doorlèven verbeeldt verschillende emoties die gepaard kunnen gaan met verlies. Zo'n rouwproces verloopt niet voor iedereen op dezelfde manier. Werken van vormgever Margreet van der Meij De Schakel, op zondagen van 15 oktober t/m 19 november van 14.00-16.00 uur.

IK HEB JE LIEF, ZO LIEF

Het Wijchens trio 'PUUR zingt met liefde' bestaat uit Carine Poels en Hans Meek (zang) en Leo Driese-naar (piano). Zij trakteren hun publiek al jarenlang

op Nederlandse chansons en duetten over het wel en wee van het leven en de liefde. Het programma sluit aan bij de expositie in De Schakel.

Liedprogramma, De Schakel, 22 oktober, 15.00 uur

FILM: SELMA

Selma vertelt het verhaal van Martin Luther King en de strijd die hij leverde om stemrecht te garanderen voor alle inwoners van de Verenigde Staten. Hij leidt een gevaarlijke campagne met een epische protestmars in Selma (Alabama) als hoogtepunt. Die mars leidde uiteindelijk tot de ondertekening van de Voting Rights Act door president Johnson in 1965. Emmanuelkerk, vrijdag 27 oktober, 14.30 uur

BIER EN KLOOSTERSPIRITUALITEIT

Aan de hand van verschillende bieren zullen we gaan kijken naar de spiritualiteit van verschillende kloosterordes. Entree € 7,50 per avond (incl. bier-tjes). Aanmelden vóór 27 oktober bij Ramon Roks. Eerste lezing van drie, parochiecentrum, 31 oktober, 19.30 uur

ALLERHEILIGEN

Het feest van Allerheiligen heeft een diepe betekenis. De diepe betekenis van deze feestdag wordt heel mooi verwoord door de volgende woorden uit de eerste Johannesbrief: "Hoe groot is de liefde die de Vader ons betoond heeft! Wij worden kinderen van God genoemd en wij zijn het ook."

Wij hoeven dus op onze zoektocht naar heiligheid niet ver te zoeken. Zij is als genade uitgestort door de Heilige Geest. Wij zijn echter vrije mensen.

In navolging van alle heiligen mogen wij een ontwikkelingsproces meemaken. Dit geschiedt indien wij Jezus volgen en ons kruis opnemen. Dit 'kruis' wordt ingekleurd door de zaligsprekingen. Een bekend evangelie, maar de werkelijkheid waartoe Jezus oproept is niet zo eenvoudig. In Jezus vinden we die zaligheid in zijn volheid, omdat het zijn spijs was de wil te doen van de Vader die Hem gezond had. Veel heiligen hebben enkele of misschien slechts een van die zaligsprekingen weten zichtbaar te maken. In de heilige Moeder Teresa werd vooral de armoede van Jezus zichtbaar. In de heilige pater Kolbe werd Jezus' offerliefde zichtbaar in de meest godverlaten plek. Dat ook wij ons invoegen, Jezus volgen en ons kruis dragen. Dan zullen wij het nieuwe Jeruzalem van God uit de hemel zien neerdalen en deel uitmaken van de menigte die niemand tellen kan.

Diaken Hennie Witsiers

OKTOBER ROZENKRANSMAAND

VOLGENDE WEEK BEGINT DE OKTOBERMAAND. VOOR DE MENSEN DIE VAN MARIA HOUDEN, IS HET DE ROZENKRANSMAAND.

Niet enkel de maand mei staat in het teken van de Mariaverering. Ook de maand oktober plaatst Maria in het licht. Het is de rozenkransmaand bij uitstek. Als je er de Druivelaar op na slaat, vind je op 7 oktober het feest van Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans. Dit feest wordt in de kerk gevierd sinds de 16^e eeuw en werd door Paus Pius V

ingesteld op de verjaardag van de zeeslag bij Lepanto op 7 oktober 1571. Deze overwinning werd toegeschreven aan de hulp van Maria, omdat op diezelfde dag een rozenkransprocessie gehouden werd op het Sint-Pietersplein in Rome. Maria's hulp werd ingeroepen om de Ottomaanse invasie in Europa tegen te houden.

In de volksdevotie neemt de Mariaverering een zeer belangrijke plaats in. Heel veel christenen richten zich het liefst tot Maria... ook al hebben ze soms de Kerk de rug toegekeerd. Maria behoort als het ware zowel tot de menselijke wereld als tot de goddelijke. Daar zijn de talrijke bedevaartplaatsen een sprekende getuigenis van: Lourdes, Fatima en dichterbij ons Banneux, Scherpenheuvel, Lisp, Beauraing, Bergharen, Den Bosch, Oostakker en Dadizele ... om er maar enkele te noemen. Voeg daarbij de Mariakapelletjes in dorpen en de ontelbare Mariabeelden in de steden. Als kerkgemeenschap kun je er zeker niet naast kijken. Deze volksdevotie kan moeilijk verdwijnen, want ze is een wonderlijk samengaan van geloof en traditie, verstand en emoties, hoofd en hart, individu en gemeenschap.

Wellicht is er ook geen enkele devotie zo diep met mensen verbonden geweest als die van het rozenkransgebed. De rozenkrans is het brevier van eenvoudige mensen. Het is een school van gebed die voor iedereen toegankelijk is.

Een krans van honderdvijftig rozen, van drie keer vijftig ave maria's voor de moeder van God. Je kan het vergelijken met de krans van madeliefjes die kinderen vlechten om zichzelf of hun moeder mee te tooien.

Maar er is meer. De rozenkrans is ook de 'samenvatting van het evangelie'. De vijf blijde, de vijf droevige en de vijf glorierijke mysteries zijn in grote mate ontleend aan het evangelie en roepen gebeurtenissen op uit het leven van Jezus en Maria. De rozenkrans is een evangelisch gebed, waarbij we met Maria naar Jezus kijken. In het Weesgegroet staat niet Maria, maar Jezus centraal.

Jezus die bij de Boodschap werd ontvangen in de schoot van Maria; geboren in een grot in Bethlehem;

door Maria en Jozef naar de tempel gebracht; in doodstrijd in de Olijfhof; gegeseld en met doornen gekroond; beladen met het kruis en stervend op Calvarie; verreezen uit de doden en opgestegen naar zijn Vader. Sinds 2002 werden daar nog vijf 'mysteries van het licht' aan toegevoegd door paus Johannes Paulus II. Ze zijn allemaal genomen uit het leven van Jezus: de doop in de Jordaan, de bruiloft te Kana, de prediking, de verheerlijking op de berg Tabor en het Laatste Avondmaal.

Zo is het ook heel zinvol in de nabijheid van Maria aan onze geliefden van dichtbij en veraf te denken en te bidden voor een man die werk zoekt, voor een kind dat een verkeerde weg inslaat, voor een zieke buurvrouw, voor een familie die in onvrede leeft, voor mensen die lijden en sterven in de oorlog. De rozenkrans is een gebed dat niet moet worden begrepen door het gezond verstand. Je hoeft niet te begrijpen dat je zoveel keer 'Ik bemin U' kunt zeggen tegen een God die je niet ziet. Het zou mooi zijn als ouders en grootouders dit eenvoudig gebed ook aanleren aan hun kinderen en kleinkinderen. Zo leren ze al doende de geloofsgeheimen.

Diaken Hennie Witsiers

AANMELDING EERSTE COMMUNIE EN VORMSEL

Binnenkort starten we weer met de voorbereidingen voor de eerste communie en het vormsel. In september zijn daar op verschillende plaatsen informatiebijeenkomsten voor geweest, maar wellicht hebt u die gemist.

De voorbereidingen voor de eerste communie en het vormsel maken in onze parochie deel uit van het programma Apostelen 2.0. Dat is een maandelijks activiteitenprogramma voor het hele gezin. Per leeftijdsgroep maken de kinderen (maar ook de ouders) kennis met een Bijbelverhaal of we verdiepen ons in een bepaald thema. Alle groepen werken met hetzelfde thema, maar ieder op zijn of haar eigen niveau. De bijeenkomsten zijn afwisselend op zaterdagmiddag en zondagmorgen. De bijeenkomsten vinden plaats in Wijchen om zo gezinnen vanuit de hele parochie met elkaar in contact te brengen. De viering van de eerste communie kan plaatsvinden in het eigen dorp.

Traditioneel doen kinderen de eerste communie in groep 4 en het vormsel in groep 8. Omdat wij nu een programma hebben voor alle leeftijden, zijn ook oudere kinderen van harte welkom. Ook broertjes en zusjes kunnen meedoen met de bijeenkomsten van Apostelen 2.0.

Aanmelden kan via de website:

www.detwaalfapostelen.nl/gezinnen

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

apostelen2.0@detwaalfapostelen.nl

PASTORAAT VAN NABIJHEID

Op zaterdagmiddag 9 september 2023 was er een viering van de werkgroep Pastoraat van Nabijheid in het verenigingsgebouw 'Terp' te Heumen. De werkgroep van Heumen, Overasselt en Nederasselt koos voor deze ontmoetingsviering het thema 'Verbonden met elkaar'.

Pastor Yves, gemengd koor St.-Cecilia uit Overasselt o.l.v. Frans Vodegel en organist Henk van Elferen verzorgden deze viering. De bloemen voor de viering werden verzorgd door leden van de werkgroep uit Nederasselt.

Het was de eerste keer dat deze middag in Heumen plaatsvond. En vele mensen wisten de weg te vinden, ondanks de hitte en het samenvallen met de afscheidsviering voor mevrouw Van Dijk uit Heumen. Ricky Ariëns opende de viering met een openingswoord en het volgende gedicht werd voordragen:

*Emotioneel verbonden zijn,
solidair zijn naar elkaar toe,
respectvol met elkaar omgaan,
geven om elkaar
verdraagzaam met elkaar,
tijd voor elkaar,
openheid naar elkaar,
ruimte geven aan elkaar,
praten met elkaar,
hartelijkheid voor elkaar.
Is dit liefde?
Of gewoon een fijne vriend?*

Tijdens de overweging kwam pastor Yves hierop terug en stelde vragen aan de bezoekers met de vraag: is dit liefde? Pastor Yves gaf in zijn overweging het advies om het vieringboekje mee naar huis te nemen en dit nog eens helemaal door te lezen: want alle factoren en aandachtspunten van 'Verbonden met elkaar' zijn erin verwerkt, door middel van gedichten, lezingen en liedjes.

Daarna volgde een uitgebreid dankwoord met applaus voor alle genoemden en voor Leny Rooijackers die in het zonnetje werd gezet. Leny is drieëntwintig jaar lid van het Pastoraat van Nabijheid. Zij is lid vanaf de oprichting in het jaar 2000 door pastoor Van Mil, Aloys van Velthoven, toen nog diaken, en Guido van der Sluiszen, student theologie uit Wijchen.

Vele taken heeft Leny vervuld, van het bezoeken van zieken tot het bijhouden van het kasboek, van de voorbereidingen van de maandelijkse vieringen in de Mijlpaal tot het zorgen voor stoelen voor ouderen in de kerk van Overasselt. Leny werd verrast met een bos bloemen en een grote doos Merci.

Vervolgens werd er koffie en thee geschonken, met in het eerste rondje een krakeling als symbool van onze verbondenheid met elkaar op deze middag en in het tweede rondje de cake, vanwege het feestelijk karakter. Daarna werd er aan ieder nog een consumptie aangeboden. Tegen vijf uur ging iedereen weer huiswaarts.

Dat was het einde van een fijne en gezellige ontmoetingsmiddag in Terp in Heumen. Waarbij ook dank aan de koster en de medewerkers in Terp, die alles piekfijn in orde hadden.

Ricky Ariëns

HUUB OOSTERHUIS MEMORIAL 5 NOVEMBER

ZONDAG 5 -11-2023-14.30 UUR CORNELIUSKERK BEUNINGEN

De Nederlandse liturgische taal van de laatste decenia heeft tal van beelden ontleend aan de poëtische woordenschat van priester-dichter Huub Oosterhuis (1933-2023). 'Zomaar een dak ...', velen van ons zijn met dit lied opgegroeid en kennen het uit hun hoofd. De invloed van het werk van Oosterhuis op onze liturgie is gigantisch. Huub Oosterhuis overleed op 9 april van dit jaar. Op paasmorgen. Op 1 november aanstaande (Allerheiligen) zou hij negentig jaar zijn geworden. Een moment om bij stil te staan.

In de parochie van Beuningen ontstond in een gesprek met de parochie van Nuenen het idee om een Huub Oosterhuis Memorial te organiseren. Niet alleen bij wijze van eerbetoon, maar ook en vooral om zijn oeuvre levend te houden. Met het oog op de verwachte belangstelling is het zaak dat u zich bijtijds aanmeldt.

Aanmelding is mogelijk tot en met 15 oktober. Dit kunt u doen middels een mailtje naar het parochiesecretariaat: secretariaat@johannesxxiii.nl of telefonisch: 024-6771271 .

Vieringschema

23 september / 24 september

• 25e zondag door het jaar
• Vredeszondag

30 september / 01 oktober

• 26e zondag door het jaar

07 oktober / 08 oktober

• 27e zondag door het jaar

	Lezingen uit de Heilige Schrift	lezingen * Eerste lezing: Jes. 55,6-9 * Tweede lezing: Fil. 1,20c-24.27a * Evangelie: Mt. 20,1-16a	④	lezingen * Eerste lezing: Ez. 18,25-28 * Tweede lezing: Fil. 2,1-11 * Evangelie: Mt. 21,28-32	①	lezingen * Eerste lezing: Jes. 5,1-7 * Tweede lezing: Fil. 4,6-9 * Evangelie: Mt. 21,33-43	②
	H. Antonius Abt Wijchen	zondag 10:00 Apostelviering Ceciliakoor Overasselt Alle pastores		zondag 11:00 Eucharistie Soli Deo Gloria (Gemengd) Yves Mambueni 14:00 English Mass English choir Yves Mambueni		zondag 11:00 Eucharistie Parnassuskoor Martin Claes	
	Emmanuel Wijchen	<i>Geén viering</i>		zondag 09:30 Woord en Communie <i>Ouderendag</i> Emmanuelkoor Hennie Witsiers		<i>Geén viering</i>	
	H. Paschalis Baylon Woezik	<i>Geén viering</i>		<i>Geén viering</i>		zondag 09:30 Woord en Communie Herenensemble Lara van der Zee	<i>Na afloop</i> 🚗
	H. Jozef Alverna	<i>Geén viering</i>		zaterdag 19:00 Woord en Communie Dames- & Herenkoor Lara van der Zee		<i>Geén viering</i>	
	H. Johannes de Doper Balgoij	<i>Geén viering</i>		<i>Geén viering</i>		zondag 11:00 Woord en Communie Mazing Joy Hennie Witsiers	
	H. Antonius Abt Nederasselt	zaterdag 19:00 Woord en Communie <i>Vredesweek</i> Mazing Joy Ramon Roks		<i>Geén viering</i>		zondag 09:30 Woord en Communie Mazing Joy Frits Hendriks	
	H. Antonius Abt Overasselt	<i>Geén viering</i>		zondag 11:00 Woord en Communie Samenzang Lara van der Zee		zondag 11:00 Woord en Communie Ceciliakoor Frits Hendriks	
	Sint-Joris Heumen	<i>Geén viering</i>		zaterdag 19:00 Eucharistie New Challenge Yves Mambueni		zondag 10:00 Oecumenische Taizéviering New Challenge/Cantorij St. Joris Yves Mambueni/ Ds. Hermen Kroesbergen	
	Oude Sint-Victor Batenburg	<i>Geén viering</i>		<i>Geén viering</i>		zondag 09:30 Eucharistie Samenzang Jack Leo	
	H. Anna Bergharen	<i>Geén viering</i>		zaterdag 19:00 Woord en Communie Samenzang Jack Steeghs		<i>Geén viering</i>	
	H. Judocus Hernen/Leur	<i>Geén viering</i>		zondag 11:00 Woord en Communie Parochieel Zangkoor Jack Steeghs		zondag 11:00 Eucharistie Parochieel Zangkoor Jack Leo	
	H. Damianus Niftrik	<i>Geén viering</i>		zondag 11:30 Gildeviering Parochieel Zangkoor Jack Leo/Hennie Witsiers		<i>Geén viering</i>	
	Het Kompas	zaterdag 17:30 Eucharistieviering Yves Mambueni		zaterdag 17:30 Woord en Communie Hennie Witsiers		zaterdag 17:30 Eucharistieviering Martin Claes	

Vieringschema

14 oktober / 15 oktober
• 28e zondag door het jaar

21 oktober / 22 oktober
• 29e zondag door het jaar
• Wereldmissiedag

28 oktober / 29 oktober
• 30e zondag door het jaar

	Lezingen uit de Heilige Schrift	lezingen ✳ Eerste lezing: Jes. 25,6-10a ✳ Tweede lezing: Fil. 4,12-14.19-20 ✳ Evangelie: Mt. 22,1-14	lezingen ✳ Eerste lezing: Jes. 45,1.4-6 ✳ Tweede lezing: 1 Tess. 1,1-5b ✳ Evangelie: Mt. 22,15-21	lezingen ✳ Eerste lezing: Ex. 22,20-26 ✳ Tweede lezing: 1 Tess. 1,5c-10 ✳ Evangelie: Mt. 22,34-40
	H. Antonius Abt Wijchen	zondag 11:00 Eucharistie Elckerlyckoor Martin Claes	zondag 11:00 Familieviering Familiëkoor Martin Claes/Frits Hendriks	zaterdag zondag 18:00 Apostelen 2.0 Gelegenheidskoor Lara van der Zee 11:00 Eucharistie Parnassuskoor Martin Claes
	Emmanuel Wijchen	zondag 09:30 Eucharistie Emmanuelkoor Martin Claes	<i>Geén viering</i>	<i>Geén viering</i>
	H. Paschalis Baylon Woezik	<i>Geén viering</i>	zondag 09:30 Eucharistie Herenensemble Martin Claes	zondag 09:30 Allerzielenviering Herenensemble Werkgroep
	H. Jozef Alverna	zondag 09:30 Eucharistie Dames- & Herenkoor Yves Mambuëni	<i>Geén viering</i>	<i>Geén viering</i>
	H. Johannes de Doper Balgoij	<i>Geén viering</i>	zondag 11:00 Woord en Communie Andiamo Ramon Roks	zondag 11:00 Allerzielenviering Mazing Joy Hennie Witsiers
	H. Antonius Abt Nederasselt	<i>Geén viering</i>	zaterdag 19:00 Woord en Communie Mazing Joy Frits Hendriks	<i>Geén viering</i>
	H. Antonius Abt Overasselt	zondag 11:00 Eucharistie Samenzang Yves Mambuëni	zondag 11:00 Eucharistie Vrijwilligersfeest Ceciliakoor Yves Mambuëni	zondag 11:00 Eucharistie Samenzang Yves Mambuëni
	Sint-Joris Heumen	zaterdag 19:00 Eucharistie Samenzang Yves Mambuëni	<i>Geén viering</i>	<i>Geén viering</i>
	Oude Sint-Victor Batenburg	<i>Geén viering</i>	zondag 09:30 Woord en Communie Samenzang Hennie Witsiers	zondag 09:30 Allerzielenviering Samenzang Hennie Witsiers
	H. Anna Bergharen	zaterdag 19:00 Eucharistie Samenzang Martin Claes	<i>Geén viering</i>	<i>Geén viering</i>
	H. Judocus Hernen/Leur	zondag 11:00 Woord en Communie Parochieel Zangkoor Hennie Witsiers	zondag 11:00 Woord en Communie Parochieel Zangkoor Hennie Witsiers	zondag 11:00 Eucharistie Parochieel Zangkoor Jack Leo
	H. Damianus Niftrik	zaterdag 19:00 Woord en Communie Parochieel Zangkoor Hennie Witsiers	<i>Geén viering</i>	<i>Geén viering</i>
	Het Kompas	zaterdag 17:30 Woord en Communie Hennie Witsiers	zaterdag 17:30 Eucharistieviering Yves Mambuëni	zaterdag 17:30 Eucharistieviering Martin Claes

Vieringschema

01 november
• Allerheiligen

02 november
• Allerzielen

04 november / 05 november
• 31e zondag door het jaar
• Willibrordzondag

	Lezingen uit de Heilige Schrift	lezingen ✨ Eerste lezing: Openb. 7,2-4.9-14 ✨ Tweede lezing: 1 Joh. 3,1-3 ✨ Evangelie: Mt. 5,1-12a	lezingen ✨ Eerste lezing: Job 19,1.23-27a ✨ Tweede lezing: Rom. 14,7-9.10b-12 ✨ Evangelie: Joh. 17,24-26	lezingen ^① ✨ Eerste lezing: Mal. 1,14b-2,2b.8-10 ✨ Tweede lezing: 1 Tess. 2,7b-9.13 ✨ Evangelie: Mt. 23,1-12
	H. Antonius Abt Wijchen	woensdag 19:00 Allerheiligenviering Soli Deo Gloria (Heren) Martin Claes	donderdag 19:00 Allerzielenviering Soli Deo Gloria (Gemengd) Martin Claes	zondag 11:00 Eucharistie Parnassuskoor Yves Mambueni 14:00 English Mass English choir Yves Mambueni
	Emmanuel Wijchen	<i>Géén viering</i>	<i>Géén viering</i>	zondag 09:30 Allerzielenviering Emmanuelkoor Hennie Witsiers
	H. Paschalis Baylon Woezik	<i>Géén viering</i>	<i>Géén viering</i>	<i>Géén viering</i>
	H. Jozef Alverna	<i>Géén viering</i>	donderdag 19:00 Allerzielenviering Dames- & Herenkoor Lara van der Zee	zaterdag 19:00 Woord en Communie Dames- & Herenkoor Lara van der Zee
	H. Johannes de Doper Balgoij	<i>Géén viering</i>	<i>Géén viering</i>	<i>Géén viering</i>
	H. Antonius Abt Nederasselt	<i>Géén viering</i>	donderdag 19:00 Allerzielenviering Mazing Joy Werkgroep Avondwake	<i>Géén viering</i>
	H. Antonius Abt Overasselt	woensdag 19:00 Allerheiligenviering Samenzang Yves Mambueni	donderdag 19:00 Allerzielenviering Ceciliakoar Werkgroep Avondwake	zondag 11:00 Woord en Communie Samenzang Ramon Roks
	Sint-Joris Heumen	<i>Géén viering</i>	donderdag 19:00 Allerzielenviering Samenzang Yves Mambueni	zaterdag 19:00 Eucharistie New Challenge Yves Mambueni
	Oude Sint-Victor Batenburg	<i>Géén viering</i>	<i>Géén viering</i>	<i>Géén viering</i>
	H. Anna Bergharen	<i>Géén viering</i>	donderdag 19:00 Allerzielenviering Samenzang Jack Leo	zaterdag 19:00 Woord en Communie Samenzang Jack Steeghs
	H. Judocus Hernen/Leur	<i>Géén viering</i>	donderdag 19:00 Allerzielenviering Parochieel Zangkoor Hennie Witsiers	zondag 11:00 Woord en Communie Parochieel Zangkoor Jack Steeghs
	H. Damianus Niftrik	<i>Géén viering</i>	<i>Géén viering</i>	zondag 09:30 Allerzielenviering Parochieel Zangkoor Jack Leo
	Het Kompas	<i>Géén viering</i>	<i>Géén viering</i>	zaterdag 17:30 Woord en Communie Hennie Witsiers

BIJZONDERE VIERINGEN

Op zondag zal de livestream verzorgd worden via kanaal De Twaalf Apostelen op YouTube

Kijk via de button KERKTV op onze website of zoek naar ons kanaal @detwaalfapostelen op YouTube

Wijchen | H. Antonius Abtkerk

iedere maandag	19:00 uur	Eucharistie. Martin Claes.
iedere dinsdag	09:00 uur	Eucharistie. Martin Claes.
iedere woensdag	09:00 uur	Eucharistie. Martin Claes.
iedere woensdag	09:30 uur	Aanbidding van het Allerheiligst Sacrament. Yves Mambueni.
iedere donderdag	09:00 uur	Woord- en Communie. Hennie Witsiers.

Wijchen | Emmanuelkerk

zondag 08 oktober	17:00 uur	Kroatische viering.
vrijdag 13 oktober	09:30 uur	Woord- en Communie. Hennie Witsiers.
vrijdag 10 november	09:30 uur	Woord- en Communie. Hennie Witsiers.
zondag 12 november	17:00 uur	Kroatische viering.

Woezik | H. Paschalis Baylonkerk

vrijdag 06 oktober	10:00 uur	Woord- en Communie. Lara van der Zee.
vrijdag 03 november	10:00 uur	Eucharistie. Yves Mambueni.

Alverna | H. Jozefkerk

vrijdag 20 oktober	09:30 uur	Woord- en Communie. Lara van der Zee.
--------------------	-----------	---------------------------------------

Wijchen | Zuiderhoek

vrijdag 27 oktober	09.30 uur	Woord- en Communie. Hennie Witsiers.
--------------------	-----------	--------------------------------------

Wijchen | Woonlocatie De Weegbree

maandag 09 oktober	10.30 uur	Woord- en Communie. Ramon Roks.
maandag 23 oktober	10.30 uur	Woord- en Communie. Ramon Roks.
maandag 06 november	10.30 uur	Woord- en Communie. Kirsten Kuipers. Allerzielen.

Nederasselt | H. Antonius Abtkerk

vrijdag 06 oktober	15:00 uur	Marialof. Yves Mambueni.
vrijdag 03 november	15:00 uur	Marialof. Yves Mambueni.

Overasselt | H. Antonius Abtkerk

iedere donderdag	19.00 uur	Avondgebed in de pastorie. Yves Mambueni.
------------------	-----------	---

Batenburg | Stadswal

maandag 25 september	09.30 uur	Ouderenontmoeting bij Hennie Witsiers, Stadswal te Batenburg.
maandag 30 oktober	09.30 uur	Ouderenontmoeting bij Hennie Witsiers, Stadswal te Batenburg.

Bergharen | H. Annakerk

vrijdag 06 oktober	10:00 uur	Ouderenviering. Hennie Witsiers.
vrijdag 03 november	10:00 uur	Ouderenviering. Hennie Witsiers.

OPERA/OPERETTECONCERT IN OVERASSELT

De koren SDG en Andiamo onder leiding van Ilja van Luijk geven op 29 oktober a.s. om 16.00 uur nog een keer een uitvoering van het opera/operetteconcert in het Verenigingsgebouw te Overasselt. Entree €10 (voorverkoop via e-mail: fladdermuziek@hotmail.com of telefonisch: 06-44576590).

Natuurlijk hebt u het al gelezen.

Het Rütterorgel in onze Judocus mag er wezen.

Meer dan honderd jaar lang,

begeleiding van feest-, rouw- en dankgezag.

Een grote reparatie moet valse klanken genezen.

De leden van het koor worden tijdelijk verjaagd.

Ze komen te staan bij Jozef, de man van de H. maagd.

We kunnen hen dan horen en zien,

Zo ongeveer een man/vrouw of tien.

Vanaf die plaats wordt Maria extra uitgedaagd.

Toon van Duifhuizen

START CROWDFUNDING RESTAURATIE ORGEL ST.-JUDOCUSKERK IN HERNEN

Dat Hernen rijk is aan twee prachtige rijksmonumenten zal bij niemand onbekend zijn. Het kasteel en de St.-Judocuskerk zijn al eeuwen beeldbepalend voor het karakter en de sfeer van het dorp.

Minder bekend zal zijn dat er zich in de kerk nóg een rijksmonument bevindt en wel het orgel van deze kerk. Dit orgel is in opdracht van het kerkbestuur gebouwd in 1856 voor plaatsing in de middeleeuwse kerk. Het orgel is gebouwd door het bedrijf van Wilhelm Rütter in Kevelaar voor de som van f 2600,-. Inclusief transport en andere bijkomende kosten zal het eindbedrag indertijd rond de f 3000,- hebben gelegen. Nadat de middeleeuwse kerk in 1893 was vervangen door het huidige kerkgebouw, een neomaanse kruisbasiliek, verhuisde het orgel daarheen. Dat ging gepaard met noodzakelijke reparaties en in 1956 heeft het orgel opnieuw een grondige opknapping en wijzigingen ondergaan.

Inmiddels zijn we nu 67 jaar verder. Al jaren is de onderhoudstoestand en de bespeelbaarheid van het orgel een zorg van het parochiebestuur geweest en bestond de wens om het orgel grondig te restaureren. Nadat in 2008 de kerk zelf prachtig is

gerestaureerd, heeft het bestuur nu besloten om het orgel te restaureren. Het feit dat het een bijna geheel gaaf bewaard instrument van de Duitse orgelmaker Rütter betreft, en het enige dat nog steeds staat in de plaats waarvoor het is gemaakt, maakt het tot een uniek instrument in ons land. Temeer daar het een rijksmonument betreft, verdient dit instrument het om zorgvuldig gerestaureerd te worden en dit cultureel erfgoed voor de toekomst te behouden.

Het orgel zal volledig worden ontmanteld en in de werkplaats van orgelbouwer Verschuieren uit Ittervoort worden hersteld. Het restauratiewerk zal ongeveer acht maanden in beslag nemen. De kosten die hiermee zijn gemoeid zijn aanzienlijk en worden begroot op € 276.352,-. Gelukkig wordt het grootste deel van deze kosten gedekt door subsidies van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Provincie Gelderland. En daarnaast zijn er subsidies aangevraagd bij diverse andere fondsen. Toch willen we ook de parochie en de regio betrekken bij de financiering van deze restauratie. We gaan daarbij niet met een collectebus langs de deur, maar hebben gekozen voor een eigentijdse manier van geldwerving: crowdfunding.

Het kerkbestuur heeft zich daartoe aangemeld bij stichting 'Voordekunst'. Dit is een online crowdfundingplatform dat zich specifiek toelegt op geldwerving voor beeldende kunst en cultureel erfgoed. De crowdfunding start op 15 oktober a.s. en duurt tot 20 november 2023.

Via de link kunt u de website voor de crowdfunding bereiken: www.voordekunst.nl/projecten/15652

Daar vindt u nog wat extra informatie over deze crowdfunding en kunt u uw bijdrage overmaken. Het streefbedrag voor deze actie bedraagt € 10.000,-. Wanneer minimaal 80 % van dit bedrag wordt bereikt, wordt het bedrag en al het meerdere uitgekeerd ten behoeve van de restauratie. Wordt deze 80 % niet gehaald, dan worden alle bijdragen aan de donateurs teruggestort.

Onder het motto:

'Trek alle registers € open voor de restauratie van het orgel van de St. Judocus in Hernen'

hopen we dat het zover niet zal komen, en dat u ons helpt om een zetje te geven aan het restaureren van dit unieke Rütter-orgel.

Dit alles om dit fantastisch instrument weer in volle glorie te laten klinken en er tot in de verre toekomst op te kunnen blijven musiceren en van te genieten, zowel bij vieringen als tijdens feestelijke concerten. Helpt u mee?

Namens de contactraad,
Piet van Uden

MISINTENTIES:

1 oktober: Thé en Trees Reuvers, Ushi Kolks

8 oktober: Adriaan en Stien Hoeks-van der Wielen

22 oktober: Ria van Heumen-Loermans, Jan en Pieta de Kleijn, Riet van Duifhuizen-Rutten, Bert van Duifhuizen

2 november (Allerzielen):

Ben en Bets Hendriks-Taks, David Strik, Ria van Heumen-Loermans, Thé en Trees Reuvers, Jan en Pieta de Kleijn, Gerda van Heumen-Loeffen, Cor van Kerkhof en Mien van Kerkhof-Gradussen, Pieta Verwaaijen-Jacobs, Adriaan en Stien Hoeks-van

der Wielen, familie Van der Aa-Broekman, Riet van Duifhuizen-Rutten, Ben Weeren, overleden ouders Weeren-Janssen/Peperkamp-Jansen, Koojsje van Heumen-Cobussen, overleden familie Van Heumen-Cobussen, Teun en Marie Guelen, familie Van Lubeek-Fransen, Tien en Riek van Duifhuizen-Hoeks
5 november: Hent Janssen

Gelieve de misintenties van Hernen voor de maand november vóór 9 oktober in te leveren bij Annemarie Schreven, Dorpsstraat 42 of per mail: misintenties-judocus@gmail.com

H. VICTOR - BATENBURG

UIT HET ARCHIEF

VERLEDEN VAN BATENBURG HERLEeft IN DE HERVORMDE KERK (3)

We vinden nog veel van oude glorie terug in het hervormde kerkje, zo eindigden we aflevering 2. In dit kerkje staat de Romaanse natuurstenen doopvont uit de 12^e eeuw; daar hangen de witte wanden vol met bijzonder fraaie, eeuwenoude wapenschilden van de vroegere grootheden. Zeer bezienswaardig zijn de vele rouwborden ter nagedachtenis aan leden van de familie Bronkhorst-Batenburg, Horne en Bentheim-Steinfurt. Daarnaast is er prachtig kerkmeubilair; preekstoel en 'gravenbank' zijn met kunstig houtsnijwerk versierd en zo is heel de kerk eigenlijk een klein museum.

1956 EN DE HEER HAGEN

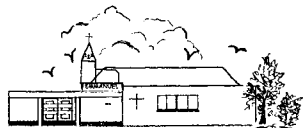
Als de deur op slot is, kunt u bij de vriendelijke kostersvrouw in haar witte winkeltje de sleutel krijgen en er op uw gemak rondkijken. Misschien krijgt u dan gezelschap van de heer J.A. Hagen, die enkele jaren geleden het drukke Rotterdam verruild heeft voor het stille stadje aan dezelfde Maas en die nu de kleine kudde hervormden leidt. Zijn gemeente telt maar 27 gezinnen en is slechts 110 zielen groot,

want Batenburg is, zoals het hele land van Maas en Waal, overwegend rooms-katholiek. Maar rooms en protestant kunnen het hier goed met elkaar vinden. Er is bij de zeshonderd Batenburgers een grote eensgezindheid en sterke saamhorigheid.

GEEN ANNEXATIE

Het is maar een dwergstadje, dat Batenburg. Eens was Batenburg rijk en machtig, eens rumoerden de oorlog en het krijgsgeweld in deze kleinste en misschien wel oudste stad van Gelderland, misschien wel van heel Nederland. Maar dat is allang verleden tijd. Nu is het stil geworden in Batenburg. Maar dat deert de Batenburgers niet, de stilte hoort bij hun stadje. Ze zijn tevreden, ook al ontbreekt het aan veel modern comfort. Het leven is er goed en daarom verzetten zij zich bij de provinciale overheid om de zelfstandigheid van de gemeente op te heffen. Zij wilden zichzelf zijn en blijven, wat na zoveel jaren zelfstandigheid begrijpelijk is. Helaas kwam ook aan deze zelfstandigheid in 1984 een einde en werden we ingedeeld bij de gemeente Wijchen.

Hans Vermeulen

EMMANUELKERK - WIJCHEN

VANUIT DE CONTACTRAAD

• Op 24 augustus is Marianne Arts overleden. Zowel Marianne als haar man Nol hebben zich veertig jaar ingezet als vrijwilliger voor onze kerk en daar kunnen wij alleen maar heel dankbaar op terugkijken. Zij waren stille krachten waar je altijd een beroep op kon doen. Wij wensen Nol, de kinderen, kleinkinderen en verdere familie sterkte in deze en de komende tijd.

- Na de eerste film in september staat de tweede gepland op 27 oktober. Elders in deze Apostelbode staat daarover meer informatie. U kunt deze informatie ook vinden in het 'Blauwe Boekje', een uitgave van de gezamenlijke kerken in Wijchen, Beuningen en Druten met daarin een grote verscheidenheid aan activiteiten.
- Op zondag 5 november vieren we Allerzielen. We staan dan stil bij degenen die ons zijn ontvallen in

de afgelopen 12 maanden, maar ook anderen willen en zullen we niet vergeten.

- In de contactraad van 23 augustus hebben we gesproken over een paper van het pastoresteam en het parochiebestuur over toekomstideeën voor onze parochie. Vanuit de contactraad is, zoals verzocht, een reactie naar pastoresteam en bestuur gestuurd.

- De contactraad is ook op 25 september weer bij elkaar gekomen; daarover de volgende keer meer.

Namens de contactraad, Tini Poos

HERBERGKOFFIE

De dagen worden in rap tempo korter, maar de koffie en thee lijden daar niet onder. Op de woensdagen 4 en 18 oktober en 1 en 15 november bent u tussen 10.00 en 11.30 uur van harte welkom voor een kopje koffie en thee en mogelijk ook een koekje!

Tini Poos

H. GEORGIUS - HEUMEN

INZEGENING PIËTA OP BEGRAAFPLAATS

Op zaterdag, 15 juli zou de piëta op de begraafplaats ingezegend worden, maar door het slechte weer, ging het niet door. Zaterdag, 31 augustus was de nieuw geplande datum voor de inzegening. Er zouden die dag ook weer stevige buien gaan vallen. De weergoden waren ons toch gunstig gestemd en na de eucharistieviering zijn we met de avondzon naar de begraafplaats gegaan. Bij de ingang kregen de aanwezigen een brandend waxinelichtje.

Pastor Yves vond het waardig dat de piëta, gemaakt door beeldhouwer Maris uit Heumen, op de begraafplaats is geplaatst. Pastor Yves deed enkele gebeden en heeft de piëta toen ingezegend. De aanwezige parochianen hebben hun waxinelichtje bij het beeld geplaatst.

De contactraad

H. ANTONIUS ABT - OVERASSELT

VANUIT DE CONTACTRAAD

Verslag vergadering van 13 september 2023

BOUWKUNDIGE ZAKEN (IN AANWEZIGHEID VAN JOS POELS)

Jos heeft een aantal kleine reparaties uitgevoerd en zal er nog enkele uitvoeren.

Op vrijdag 15 september vindt het onderhoud plaats aan de verwarmingsketels in de kerk en in de pastorie.

De Monumentenwacht is onlangs geweest voor de jaarlijkse inspectie van onze kerk. Het rapport hebben we nog niet ontvangen, maar de kerk is in redelijke tot goede staat. Wel moet een scheur in het Antoniusbeeld buiten bij de ingang vóór de winter worden gerepareerd.

NIEUWE VRIJWILLIGERS DRINGEND NODIG!!

De contactraad is dringend op zoek naar een of meer nieuwe leden voor de contactraad én naar een extra koster voor een aantal zondagen per jaar en/of voor uitvaarten. Bovendien zouden we graag een beroep kunnen doen op enkele vaste vrijwilligers die de koster helpen op de vrijdag van de Vierdaagse. Wie meer informatie wil kan bellen met pastor Yves (024-6221276) of een mail sturen naar: secretaris.contactraad.hantoniusabtoverasselt@detwaalfapostelen.nl

TERUGBLIK OP DE WERKGROEPENBIJENKOMST 29 AUGUSTUS

Hoewel de opkomst niet erg groot was, hebben we

veel kunnen bespreken met de aanwezige vertegenwoordigers van de diverse werkgroepen.

BEGRAAFPLAATS

De haag rondom de begraafplaats is gesnoeid. We gaan de werkgroep Rood van het Erfgoedplatform uitnodigen voor een gesprek. Op onze begraafplaats zijn namelijk nogal wat graven die door deze werkgroep zijn aangewezen als behoudenswaardig. Het is de vraag wat te doen met het onderhoud van deze graven,

ENKELE ANDERE ZAKEN DIE AAN DE ORDE ZIJN GEWEEST

- Gildeviering 14 januari 2024
- Benefietconcert december 2023

OPEN MONUMENTENDAG 2023

In de Antonius Abtkerk van Overasselt kwam zondag 10 september het Rijke Roomse Leven nog eens in beeld. Het hele leven was vroeger nauw met de kerk verbonden. Van enkele rooms-katholieke verenigingen hadden we nieuwe foto's, zoals van de jonge boerenstand met Kruis en Ploeg uit 1939 en van de werkliedenbond St.-Jozef van 1948. Van de Missienaakring toonden we twee foto's van 1951 en 1954. Op die van 1951 staat ook de oprichter, pater Vonk. De meeste personen op genoemde foto's hebben we kunnen achterhalen. Op een foto van de processieopstelling bij de eerste mis van pater Beda Theunissen van 1932 reageerde een dochter van Zus Fleuren. "Hé die bruidjes, dat zijn tante An en tante Riet". Alle vertoonde foto's staan al, of komen op de Beeldbank te staan.

Zie www.erfgoedheumen.nl/BEELDBANK. Als u mensen herkent, reageer dan bij de betreffende foto.

Voor deze keer werden ook kerkattributen met monumentale status tentoongesteld. Een vaandel van de Heilige Familie uit 1878 was het pronkstuk

(zie foto). Hopelijk krijgt dit vaandel zo spoedig mogelijk een mooie plek in de kerk, zodat het door iedereen te bewonderen is. Het warme weer nodigde niet echt uit om eropuit te gaan. Het was met ongeveer vijfentwintig bezoekers niet druk, maar wel geanimeerd.

Beeldbankgroep

AANKONDIGING VRIJWILLIGERSLUNCH OVERASSELT

De jaarlijkse vrijwilligerslunch zal dit jaar worden gehouden op zondag 22 oktober. Alle bij ons bekende vrijwilligers ontvangen hiervoor ongeveer vier weken van tevoren een uitnodiging. Omdat het gemengd koor Sint-Cecilia zelf al iets voor zijn zangers en zangeressen organiseert waarvoor het (een deel van) de kosten kan declareren, worden koorleden die alleen koorlid zijn niet uitgenodigd. Koorleden die ook deel uitmaken van een andere werkgroep zullen wel een uitnodiging krijgen.

Fouten maken is menselijk en de contactraad kan per ongeluk een vrijwilliger vergeten. Bent u kerkelijk vrijwilliger, maar heeft u geen uitnodiging ontvangen, dan kunt u ons dit laten weten door op Hoogstraat 5 een briefje in de groene brievenbus te doen of door een mail te sturen naar: secretaris.contactraad.hantoniusabtoverasselt@detwaalfapostelen.nl

Contactraad H. Antonius Abt Overasselt

VANUIT DE CONTACTRAAD

- Op 4 september zijn we de eerste keer na de vakantie weer bijeengekomen. De agenda was vol omdat we gemerkt hebben dat in onze geloofsge-meenschap weer veel gebeurd is.
- Bij het begin hebben we pastor Frits Hendriks, nu definitief actief voor onze parochie, welkom ge-he-ten en de verwachting uitgesproken dat we hem nog lang in ons overleg mogen meemaken. Een felicita-tie aan Frits voor zijn plannen in de nabije toekomst is meer dan op zijn plaats.
- Met Henk Jansen hebben we, zoals gebruikelijk ieder half jaar, de bouwkundige zaken rondom onze kerk besproken. De reguliere inspectie van de ge-bouwen door de Monumentenwacht gaf slechts enkele bouwkundige aandachtspunten voor 2024. Het was fijn te horen dat Henk ook actief bezig is met het zoeken naar mogelijkheden om een bijdrage te leveren aan het duurzaamheid streven (isoleren dak parochiecentrum, mogelijkheid om zonnepane-len te plaatsen, verbeteren isolatie van gebouwen). Geschrokken zijn we van het feit dat ook onze kerk slachtoffer is geworden van koperdieven. De af-voerpijpen van de dakgoten van de kerk zijn al eens gestolen!!
- Met Piet van Erp hebben we gesproken over communicatiebeleid en -behoeften. Tijdens onze discussie is duidelijk geworden dat iedere doel-groep van parochianen een eigen aanpak vraagt. Op enkele punten voorzien we al in de informatie-behoefte met de Apostelbode en de website. De moderne tijd vraagt echter veel meer en biedt ons ook vele nieuwe communicatiemogelijkheden. Piet zal dit najaar aan het bestuur zijn ervaringen uit de

gesprekken met de contactraden rapporteren.

- De viering van Maria-Tenhemelopneming op 15 augustus bij de Mariagrot is uitstekend verlopen. Natuurlijk zijn er enkele aandachtspunten gesig-naleerd voor de volgende keer. We hebben goede hoop dat in 2024 de renovatie van de grot zal zijn afgerond.
- Soli Deo Gloria heeft aangekondigd voornemens te zijn een voorstel te maken voor een andere plaat-sing van de koren. Eerst zal met alle betrokkenen worden gesproken over de mogelijkheden voordat een definitief voorstel wordt gemaakt.
- We hebben toegestemd dat derden gebruik kun-nen maken van ons kerkplein (fietsenstalling tijdens kermis, beveiligingsbus van de gemeente). Hiermee geven we uiting aan onze dienende rol in Wijchen.
- We hebben de activiteiten van het afgelopen jaar doorgenomen en geconstateerd dat ze zeer suc-cesvol zijn verlopen. Bovendien blijkt dat we steeds vaker worden benaderd door andere organisaties om een activiteit in onze kerk te mogen organi-se-ren. Inmiddels kunnen we ook in 2024 activiteiten van de Mozartkring Gelre-Niederrhein en de Eure-gio Rhein-Wahl (pianoconcerten) verwachten. Wij hopen dat we bij de komende activiteiten meer pa-rochianen mogen begroeten.

Hein Kroft

OPEN MONUMENTENDAGEN IN DE ANTONIUS ABTKERK WIJCHEN

THEMA LEVEND ERFGOED

In het weekend van 9 en 10 september 2023 werden weer de landelijke jaarlijkse Open Monu-mentendagen gehouden. De activiteitencommissie organiseert, vaak in samenwerking met andere or-ganisaties, muzikale en culturele activiteiten in de

Antonius Abtkerk om daarmee het kerkgebouw naast de liturgie, een aanvullende functie te geven. Allereerst was iedereen welkom om tijdens dit weekend een kijkje te nemen in een van de prachtige monumenten die zijn opengesteld. De Antonius Abtkerk Wijchen opende daarom op beide dagen tussen 12.00 uur en 16.00 uur de deuren voor een bezichtiging. Ruim 165 bezoekers waaronder dertig kinderen konden op eigen gelegenheid of met een rondleiding de prachtige monumentale kerk in al zijn facetten bewonderen. Het (immaterieel) erfgoed kunnen we ook omschrijven als de culturele gebruiken, tradities en ambachtelijke vaardigheden die vaak al onbewust aanwezig zijn in de monumenten. De activiteitencommissie wil deze nog zichtbaarder maken door het gekozen landelijk thema in een gevarieerd aanbod aan de bezoekers te presenteren. Op zaterdagmiddag om 13.30 uur opende ons herenkeor van Soli Deo Gloria o.l.v. Koos Leemker de Open Monumentendag met een mooi traditioneel gregoriaans gezang. Een traditie en gebruik in de vroegere liturgische eredienst. De ruim vijftien aanwezige toehoorders konden dit gregoriaans gezang wel waarderen. Op zondag konden de aanwezige bezoekers om 15.00 uur naar een mooie en klankvolle orgelbespeling door de Wijchense organist Derk Jansen op het Gradussenorgel luisteren, zeker achttien toehoorders vonden het de moeite

waard om ernaar te luisteren. Op beide dagen verzorgde Wim Claassen demonstraties 'glas-in-lood'. De glas-in-lood- en gebrandschilderde ramen vind je nog in menig kerkgebouw terug. Wim heeft ook het monumentale glas-in-loodraam, voorstellend Antonius Abt (de middelste foto) hersteld dat in museum De Kijkzolder te bewonderen is. Op beide dagen was dit museum geopend. Achter in de kerk was een klein inkijkje van het museum te zien. De bezoekers konden zelf tegen een kleine donatie een stukje erfgoed (beeldje, kruis) in huis halen. Op beide dagen werd ook doorlopend een tweetal films uit de oude doos getoond. Een ervan betrof de verbouwing van het priesterkeor in 2008, de ander was een film uit 2004, waarin beelden werden getoond van mensen die in oude klederdracht naar de kerk gingen en luisterden naar een donderpreek van de pastoor en nog ter biecht gingen. Tevens kon men in de prachtig onderhouden en zonnige parochietuin de mooie monumentale Lourdesgrot bekijken en een kaarsje laten branden. Voor ons waren deze Open Monumentendagen mooi en succesvol, waarbij het kerkgebouw letterlijk in het zonnetje stond. Graag bedanken wij ook de vele vrijwilligers die de bezoekers in de kerk hebben ontvangen en wegwijs hebben gemaakt.

Namens de activiteitencommissie
Antonius Abt Wijchen, Ton Wouters

PASCHALIS BAYLON - WOEZIK

VANUIT DE CONTACTRAAD

Donderdag 7 september is er weer een start gemaakt met de vergaderingen van de contactraad en werden er eerst vakantieoverpeinzingen en ervaringen gedeeld, waarna de opening daarop geïnspireerd werd gedaan. Een van ons bezocht 'Het Verscholen Dorp' in een bos nabij Vierhouten, dat een erg beladen geschiedenis kent. Een 'dorp' dat een grotendeels onder de grond gelegen schuilplaats was voor honderden

Joden in de Tweede Wereldoorlog. Toen het echter werd ontdekt door twee jagende Duitse militairen die mensen het bos in zagen gaan, werd de stilte die ieder werd geacht in acht te houden wreed verstoord. Ook dit jaar zijn er weer plannen voor het vieren van Allerzielen in de Paschalis en wel op 29 oktober vanaf 9.30 uur. De exacte invulling zal niet heel veel verschillen van voorgaande jaren, maar moet nog door de betrokkenen worden uitgewerkt. Waar we als contactraad ook mee bezig zijn is de teruggaaf

van de herdenkingskruisjes die normaal ongeveer een jaar in de kerk hangen en dan aan de familie worden gegeven. Na corona is dit niet altijd automatisch gedaan en willen we dit graag weer een vorm geven die een gebruik gaat worden.

In de vakantie werd ook nog het jubileum van de eerstevrijdagviering met een brunch gevierd en was de kerk gastvrij voor de lopers van de Vierdaagse zoals al jaren gebruikelijk. Ook spraken we over hoe we denken dat we willen vieren en hebben we onze voorkeuren gedeeld zonder meteen voor een andere geloofsgemeenschap te hebben willen spreken. Belangrijk vinden we te houden dat wat zorgt voor ons relatief hoge kerkbezoek en de verbondenheid in zijn algemeen.

- Op zondag 29 oktober zal in onze kerk de allerviering worden gehouden.
- In het nieuwe rooster zal het koffiedrinken na de viering voortaan in het tweede weekend van de maand zijn waarbij Lara van der Zee zal voorgaan.
- Het jaarlijkse uitstapje van de contactraad staat voor oktober ingepland.
- De vrijwilligersochtend wordt voorbereid en de datum hiervoor zal binnenkort definitief worden vastgesteld.
- Naar aanleiding van een aangereikt stuk bespraken we de sterke en verbindende punten binnen onze geloofsgemeenschap.
- Het bestuur is nog op zoek naar enkele nieuwe bestuursleden als aanvulling op het huidige bestuur.
- We zijn gestart met het voorbereiden en inplannen van de kerstversieringen.

Henk van der Wielen

BEDEVAART KEVELAER 2023

De laatste jaren ga ik nagenoeg elk jaar tijdens de 'Wijchense bedevaart' naar Kevelaer om daar samen met de Wijchense bedevaartgangers de hoogmis in de Basilika bij te wonen. Zo ook dit jaar op zaterdag 2 september. Ditmaal was het gezelschap bedevaartgangers aanzienlijk groter dan voorgaande jaren omdat samenwerking was gezocht voor de bedevaart met de parochies uit Ravenstein, Oss, Uden en Veghel.

Om klokslag 11.30 uur begon de mis en ik was, met eigen vervoer, mooi op tijd. Tot mijn verrassing zat de kerk goed vol. Dat is zowel voor de organisatie als de voorgangers toch erg prettig. Ik vond het een mooie mis. Wel jammer dat harmonie DOV niet meer kan deelnemen, maar de muzikale bijdrage werd ditmaal verzorgd door een uitstekend dameskoor. Complimenten aan dit koor; echt mooi gezongen. Het thema van de dienst was: 'Heb Vertrouwen - Ik ben het' (Mt 14,27). Pastoor Jacques Grubben van o.a. Ravenstein, Schaijk en omgeving leidde op een voortreffelijke wijze de mis geassisteerd door pastoor Yves Mambueni Makiadi. De preek van pastoor Grubben was beslist niet saai en ondanks dat ik vrij achteraan zat was de totale viering goed en duidelijk verstaanbaar te volgen.

Persoonlijk vind ik het altijd mooi dat ik op zo'n dag mensen uit Wijchen tegenkom en even een praatje kan maken. Na de mis ben ik nog op een bankje op het plein voor de Basilika gaan zitten. Dat is ook altijd leuk want dan word je vaak door andere bedevaartgangers uit andere plaatsen spontaan aangesproken. De gesprekken zijn dan (gelukkig) niet zo diepzinnig, maar gaan meer over waar je vandaag komt, hoe het kerkbezoek bij ons is en wat je van de mis vond. Maar ook over het weer en het werk. Altijd best aardig en leuk.

Na eerst nog koffie met wat lekkers te hebben genuttigd en de nodige plichtplegingen te hebben gedaan (kaarsje aansteken) ben ik weer voldaan naar huis getuft. Ik vind het altijd een leuke dag, Kevelaer ligt maar 53 km van ons vandaan en is met de auto vlot en vlug te bereiken. Misschien voor volgend jaar ook iets voor u.

Vriendelijke groet,
een bedevaartganger

45 JAAR ONTMOETINGSVIERING

Op 1 september hebben we gevierd dat er al 45 jaar een ontmoetingsviering wordt gehouden in de Paschaliskerk. Dat doen we elke eerste vrijdag van de maand. Het bijzondere van deze vieringen vind ik dat het inderdaad voelt als een ontmoeting, met God en met elkaar. In de viering is er ruimte voor iedereen om een eigen intentie uit te spreken, waar dan een kaarsje bij wordt aangestoken. Zo kun je voor elkaar bidden en voel je je gedragen in je vreugde en je verdriet.

Na afloop is er altijd tijd voor koffie en verdere ontmoeting. In de loop van al die jaren is er zo een mooie gemeenschap ontstaan. Als relatieve nieuwkomer ben ik me al heel welkom gaan voelen. Kom dus gerust ook een keer kijken!

Dank aan de vrijwilligers die dit al zo lang organiseren en hopelijk nog vele jaren erbij.

Lara van der Zee

H. JOHANNES DE DOPER - BALGOIJ

HET RIJKE ROOMSCHE LEVEN IN BALGOIJ – LEVEND ERFGOED OP OPEN MONUMENTENDAG

Zondag 10 september was het niet alleen Balgoijse kermis, maar stond Balgoij ook in het teken van Open Monumentendag en dit jaar draaide alles om het prachtige thema: 'Levend Erfgoed' (<https://www.openmonumentendag.nl/thema/>). Wat bedoelen we hiermee? Levend Erfgoed omvat de kostbare culturele gebruiken en tradities die van generatie op generatie worden doorgegeven. Het zijn die waardevolle stukjes erfgoed die mensen van huis uit hebben meegekregen, eigen hebben gemaakt en met liefde doorgeven aan de volgende generaties.

In Balgoij wordt momenteel nagedacht over de toekomst van de H. Johannes de Doperkerk. Deze gelegenheid heeft de heemkundekring Pagus Balgoye aangegrepen om hier extra aandacht aan te schenken. Dat gebeurde middels een expositie in de Oude Toren over het 'Rijke Roomsche Leven'. Het kerkgebouw zelf is misschien geen 'levend erfgoed', maar het 'Rijke Roomsche Leven' dat het vertegenwoordigt, is dat zeker wel. Het mag dan wel een tijdperk uit het verleden zijn, maar bij talloze vijftigplussers, leeft de herinnering aan die tijd nog steeds. Mensen die deze periode bewust of onbewust hebben meegemaakt, spreken erover in nostalgische bewoordingen. Hun kinderen en kleinkinderen willen meer weten.

WAT BETEKENDE DAT PRECIES, DAT 'RIJKE ROOMSCHE LEVEN'?

In vrijwel elke familie had je wel een 'heerom' of een 'tante zuster'/'tante non'. En hoe werd je priester? Dat gebeurde door een roeping. Tijdens het tijdperk van het 'Rijke Roomsche Leven' waren er talloze priesterroepingen. De priesterwijding was een groots en feestelijk gebeuren, niet alleen voor de familie maar voor de hele parochie. De pastoor leidde niet alleen de parochie maar was eigenlijk

betrokken bij elk aspect van het menselijk leven. Geboorte, opgroeien, trouwen, rusten, ziekte, sterven – elk moment van het menselijk leven werd begeleid door de kerk.

Alle kinderen deden de eerste heilige communie. De voorbereiding vond plaats op school en in Balgoij kwam de pastoor of de kapelaan naar de klas, of de kinderen trokken naar de kerk. De kleintjes leerden netjes zitten in de kerkbank, maakten zich vertrouwd met het biechten en de handelingen tijdens de mis. De viering van de eerste heilige communie was een prachtige, feestelijke dag voor de kinderen en hun families, en het hele dorp deelde in die vreugde.

Een ander voorbeeld van het 'Rijke Roomsche Leven' is de H. Mis met drie heren, een hoogmis bij speciale gelegenheden. Omdat er nog mooie foto's van beschikbaar waren, werd in de expositie de H. Mis vanwege het 50-jarig huwelijksfeest van Piet Jans en Hanna Kersten in 1960 als voorbeeld gebruikt. Piet Jans uit Escharen en Hanna Kersten uit Balgoij trouwden in 1910 en gingen daarna in het ouderlijk huis van Hanna Kersten wonen. In 1960 waren ze dus 50 jaar getrouwd en dat werd vanzelfsprekend ook in de kerk gevierd. Pastoor Remy, in 1958 als

pastoor benoemd in Balgoij, deed toen samen met twee zonen van Albert Jans uit Velp (NB) de mis. Albert was een broer van Piet Jans. De twee zonen waren Antonius Henricus 'pater Alardus' Jans, en Petrus Antonius 'pater Severinus' Jans. Severinus was petekind van Piet Jans. Op de foto's was te zien, dat de voorgangers een kazuifel en dalmatieken droegen, die nog steeds bewaard worden in de kerk. Daarom werden die ook tentoongesteld tijdens de expositie.

Een kazuifel behoort tot de gewaden die worden gebruikt in de katholieke eredienst. Het is het priesterlijk bovengewaad, dat is voorgeschreven voor de hoofdcelebrant van een eucharistieviering. Priesters en bisschoppen dragen onder hun kazuifel een albe en een stola, manipel en cingel. Priesters en diakens die mee voorgaan dragen een dalmatiek. De dalmatiek heeft, in tegenstelling tot de kazuifel, mouwen.

De expositie liet een stukje zien van het Balgoijse 'Levend Erfgoed,' dat we koesteren en op deze ma-

nier delen met de wereld. Het herinnert ons aan een tijdperk dat mag zijn verdwenen, maar nooit zal worden vergeten. Het 'Rijke Roomsche Leven' is een deel van onze geschiedenis en identiteit, en het blijft levendig door de verhalen van degenen die het hebben beleefd.

Piet van Erp

de mis met drie heren bij de viering van een vijftigjarig huwelijksjubileum

Onderstaand teksten worden in de regel gemaakt door de voorgangers van de uitvaarten. Indien er geen pastor bij de uitvaart is betrokken, is er een mogelijkheid om tekst aan te leveren die maximaal 500 tekens incl. spaties beslaat.

WIJ GEDENKEN

Doortje Roelofs-Albers (82) werd geboren op 5 december 1940 op Alverna en overleed op 13 augustus 2023. Doortje groeide op in een warm gezin op de Hei. Ze trouwde met Jan Roelofs en ze begonnen samen een bloemenkwekerij in Ewijk. Samen kregen ze vijf kinderen. Doortje was een lieve, zorgzame vrouw en moeder en een trotse oma voor haar veertien kleinkinderen en twee achterkleinkinderen. Ze ging graag met ze wandelen. Doortje was een familiemens. Zondag was geen zondag als ze niet op de Hei was geweest. Ondanks dat haar gezondheid het afgelopen jaar wat minder werd, bleef ze positief in het leven staan en genoot ze nog van elke dag. Op 19 augustus hebben we na een mooie en drukbezochte kerkdienst in de H. Jozef afscheid van haar genomen, waarna ze is begraven op het naastgelegen kerkhof bij haar geliefde familie.

Maria Peters-Sengers is op 26 januari 1951 geboren te Wijchen en is overleden op 15 augustus 2023 in Hospice Wijchen. Zij groeide op in een gezin van zes kinderen, waar zij nummer vier was. Zij is getrouwd met een Spanjaard en is in Spanje gaan wonen. Haar dochter werd in Spanje geboren, maar Maria was absoluut niet gelukkig in Spanje. Negen weken na de geboorte van de dochter is zij terugge-

keerd naar Nederland. Het huwelijk hield helaas geen stand. Haar gezondheid heeft haar de laatste jaren regelmatig in de steek gelaten. De klachten waren de laatste maanden dusdanig ernstig, dat zij niet meer beter zou worden. Op het feest van Maria-Tenhemelopneming is zij overleden. Haar uitvaart was in de Emmanuelkerk in Wijchen. De crematie vond plaats in het crematorium te Beuningen.

Op 20 augustus is **Grada Kaak-Stroeken** (91) in Bergharen overleden. Elke dag stak zij een kaarsje aan om te bidden voor eenieder die het maar kon gebruiken. In Maria, die zij in Lourdes en op de Kapelberg graag bezocht, zag zij een groot voorbeeld. Toen zelf de deur uitgaan moeilijk ging, kwam een pastor haar thuis de communie brengen. Omringd door haar kinderen is Grada heengegaan; op zeer persoonlijke wijze hebben zij afscheid van hun moeder genomen, in het geloof dat haar geest zal voortleven.

Na een zorgzaam, warm en betrokken leven is **Marianne Arts-Toonen** op 24 augustus 2023 overleden. Haar leven begon op 22 mei 1943 te Oploo. Zij was gehuwd met Nol Arts, moeder van twee kinderen en oma van vijf kleinkinderen. Zij was altijd bezig in de tuin, klusjes in huis, met naaiwerk, koken en bakken. Zij kon met haar creativiteit en behulpzaamheid iedereen helpen. Zij stond voor iedereen klaar. Zij wilde de zorg voor haar man op zich nemen, maar dat was maar van korte duur, omdat zij zelf ziek werd.

Het niet kunnen voortzetten van deze zorg heeft haar heel veel pijn gedaan. Op 24 augustus 2023 is zij thuis overleden. De afscheidsviering heeft plaatsgevonden in het crematorium te Beuningen.

Met mooie en bijzondere herinneringen is op 26 augustus 2023 overleden **Ria Rossen-Broeren**. Zij is op 8 september 1932 te Den Dungen geboren. Als zesde kind groeide zij op in een gezin van dertien kinderen. Zij was de weduwe van Henk Rossen. Uit hun liefde werden vier kinderen geboren. Ria was de trotse oma van zeven kleinkinderen en vijftien achterkleinkinderen. Zij vond het fijn als ze op visite kwamen. Na een hele tijd liefdevol door de buurtzorg ondersteund te zijn geweest werd een verhuizing naar 'La Verna' onvermijdelijk. Wonen in een verpleeghuis viel niet mee voor haar. Ze was altijd zelfstandig geweest en haar zelfredzaamheid was voor haar erg belangrijk. In de dood zijn haar man Henk en zoon Tom haar voorgedaan. Zij is op 24 augustus 2023 rustig ingeslapen. De afscheidsdienst heeft op 1 september 2023 in de H. Jozefkerk op Alverna plaatsgevonden. Haar lichaam is op het naast de kerk gelegen kerkhof te ruste gelegd.

Ushi Kolks-Scheid (82) is zaterdagmiddag 26 augustus 2023 overleden in Laren (NH). De Duitse Ushi maakte begin jaren zestig op reis kennis met Harry Kolks. Deze kennismaking liep uit op een huwelijk. Samen zouden ze levenslang vele reizen blijven maken. Eind jaren zeventig kwam het inmiddels jonge gezin bestaande uit drie kinderen naar Hernen, waar Ushi veel heeft betekend in het ziekenbezoek. In het gezin zorgde zij ieder weekend voor Kaffee & Kuchen. Toen Harry april 2022 kwam te overlijden was dat een hard gelag. Vanwege haar ziekteproces

kwam Ushi in Laren terecht waar ze liefdevol werd verzorgd. Op zaterdag 2 september namen we in dankbaarheid afscheid van haar in de Judocuskerk te Hernen, waarna zij opnieuw is verenigd met haar man op het naastgelegen kerkhof.

Op 28 december 1939 werd **Jeanne Toonen-Theunissen** op Alverna geboren, waar zij met haar zussen en broer opgroeide. Haar leven speelde zich daar af, ook toen ze Gerrit ontmoette. Zij hebben elkaar het jawoord gegeven. Uit hun liefde werd een zoon geboren. Zij waren de grootouders van twee kleinkinderen. Samen hebben ze een mooi leven gehad, waarin ook hard gewerkt werd in de kruidenierszaak die ze samen hadden. Zij zorgde ervoor dat alles op rolletjes liep, niet alleen in de zaak maar ook thuis. In de laatste periode van haar leven had ze zelf zorg nodig en kwam de onrust. Na een kort ziekbed en met de rozenkrans in haar handen heeft zij op 19 augustus haar rust gevonden. Haar uitvaart was in de H. Jozefkerk op Alverna. Daarna was de crematie in het crematorium Waalstede te Nijmegen.

Dora van Dijk-de Hertog werd geboren op 25 maart 1931 in het Utrechtse dorpje Tull en 't Waal. Vanaf 1963 was ze - samen met haar man Kees van Dijk - woonachtig op een boerderij in Heumen. Dora was daar vooral druk in de weer met het verzorgen van de dieren. Op diezelfde boerderij groeiden ook haar vijf kinderen op. In de jaren na het overlijden van haar man in 2002 werd de leegte die ontstond ingevuld door de komst van vijf kleinkinderen. Dora was trots op hen. De toenemende vergeetachtigheid en lichamelijke achteruitgang maakten dat Dora niet meer verantwoord op de boerderij kon blijven wonen. Bij De Lage Hof in Overasselt vond ze uiteindelijk een passende plek waar ze haar laatste twee levensjaren heeft volbracht. Dora is op maandag 4 september 2023 overleden. Ze is op zaterdag 9 september begraven op de r.-k. begraafplaats in Heumen.

OPLOSSINGEN

- Liturgische kleuren
- Geestelijken
- Kerkelijke feestdagen
- Pastoraal team
- Geloofsgemeenschappen
- Gebedshuis

Redactieleden Apostelbode:

Jack van Casteren
Piet van Erp
Piet van Kerkhof
Donny Merx
Theo van der Weegen
Hennie Witsiers

Redactieadres:
apostelbode@detwaalfapostelen.nl

Krijgt u het parochieblad nog niet thuis?

Wilt u dat wel en woont u in de parochie? Dan kunt u deze bon invullen, uitknippen en opsturen naar de ledenadministratie, Oosterweg 4, 6602 HD Wijchen, afgeven bij uw plaatselijke geloofsgemeenschap of een e-mail sturen naar administratie@detwaalfapostelen.nl. Woont u buiten de parochie dan worden portokosten in rekening gebracht.

Naam: .....
Adres: .....
.....
Postcode+Woonplaats .....

De ooievaar zat op de beste plek van het dorp. Vanaf zijn hoge nest, boven op de Gevangentoren uit 1386, keek hij uit over de wijde omgeving. Wij hadden een verkeerde afslag genomen en kwamen per ongeluk in Megen terecht. De toren is jarenlang als gevangenis gebruikt, en nu zat een ooievaar er in alle vrijheid te genieten. Er liep een rilling over mijn rug toen ik me afvroeg hoeveel mensen er opgesloten hebben gezeten en wat ze mee hebben moeten maken. Tegenwoordig is het gebouw een toeristische attractie en een geliefd onderwerp voor fotografen. De gevangenis in ons land zien er nu anders uit, maar je vrijheid ben je hoe dan ook kwijt. En hoe gaat het in de rest van de wereld? Er is veel te zien in het schilderachtige dorp, zoals de kapel van broeder Everardus, beter bekend als het Heilig Bruurke. Hij ligt daar, gebeeldhouwd, met gevouwen handen. Tussen die handen worden briefjes achtergelaten met smeekbeden van mensen in nood. Het is van alle tijden, ik vind het mooi. Mensen willen gehoord worden, wat dat betreft verandert er nooit iets. Ik brand af en toe een kaarsje in de hoop dat ergens mijn gedachten opgevangen worden. Het stoort me alleen een beetje als ik een namaakkaarsje met een batterijtje moet gebruiken, maar ja, andere tijden.

Soms mag ik nog achter de toetsen van een oud elektronisch orgel in een kerkdienst spelen. Dan zit ik daar met gemengde gevoelens. Koren worden

kleiner, zangers en zangeressen ouder, net als ikzelf, en in de kerk zitten vooral grijze hoofden. Vaak worden er oude liedjes gezongen die ik nog ken uit mijn jeugd. Hoe zal het verder gaan? Er overvalt me wel eens een gevoel van heimwee naar vroegere tijden als ik het koor hoor zingen. Maar de dag van vandaag is morgen al verleden tijd en de wereld verandert razendsnel. Wat zal overblijven van de kerk als alle mensen van mijn generatie zijn overleden? Misschien meer dan we denken, maar dan in een eigentijdse vorm. Veranderingen horen bij het leven, je ertegen verzetten heeft niet altijd zin.

Wat een gevangentoren allemaal kan oproepen! Ertegenover kun je koffiedrinken en een hapje eten. Er stonden veel elektrische fietsen geparkeerd, het lijkt soms alsof niemand nog op een gewone fiets kan trappen. Ik fantaseer even over mijn allang overleden ouders: mijn vader en moeder op de elektrische fiets met een helm op het hoofd, mijn mondhoeken gaan er van krullen. Ook zij probeerden met hun tijd mee te gaan, en ook zij deden hun best om de gedachten van hun drie dochters te kunnen begrijpen. Zo leeft iedereen zijn of haar eigen leven, maar we zwemmen allemaal in dezelfde rivier.

Ik eindig met het Heilig Bruurke in Megen. Hij heeft veel mensen geholpen tijdens zijn leven, maar ik ken heel veel mensen die dat ook voortdurend doen. Misschien moeten we in ons eigen huis af en toe een flinke kaars aansteken voor onszelf en alle mensen op de aardbol om het leven vol te kunnen houden.

Pastoraal team

Martin Claes	pastoor	024-6412627
Yves Mambueni Makiadi	priester	024-6221276
Hennie Witsiers	diaken	06-20541732
Jack Steeghs	pastoraalwerker	024-6412627
Lara van der Zee	pastoraalwerker	06-13659042
Frits Hendriks	pastoraalwerker	024-6412627
Ramon Roks	coördinator	06-19864645
	missionaire parochie	

Parochiecentrum | Oosterweg 4 | 6602 HD Wijchen
 Tel: 024-6412627 | info@detwaalfapostelen.nl
 Buiten de openingstijden alléén in dringende gevallen bereikbaar via het alarmnummer 06-13934368
 Rekeningnummer Parochie De Twaalf Apostelen:
 Rabobank NL70 RABO 0135 4640 48 (IBAN)
Website <https://detwaalfapostelen.nl/>

H. Antonius Abt | Oosterweg 4
 6602 HD Wijchen | Tel: 024-6412627

H. Johannes de Doper | Boomsestraat 2
 6613 AH Balgoij | Tel: 024-6412462

H. Judocus | Dorpsstraat 35
 6616 AE Hernen | Tel: 024-6412627

Emmanuel | Homberg 25-37
 6601 XW Wijchen | Tel: 024-6412627

H. Paschalis Baylon | Woeziksestraat 324
 6604 CC Wijchen | Tel: 024-6413232

H. Jozef | Heumenseweg 32
 6603 CZ Alverna | Tel: 024-6411171

H. Anna | Dorpsstraat 48
 6617 AE Bergharen | Tel: 024-6412627

St.- Joris | Dorpsstraat 19
 6582 AL Heumen | Tel: 06-23523965

H. Antonius Abt | Kerklaantje 8
 6612 BB Nederasselt | Tel: 024-6221215

H. Antonius Abt | Hoogstraat 5
 6611 BT Overasselt | Tel: 024-6221276

Oude St.- Victor | Kruisstraat 7
 6634 AG Batenburg | Tel: 06-20541732

H. Damianus | Kerkstraat 11
 6606 AJ Niftrik | Tel: 06-20541732

FRANCISCUS VAN ASSISI

FRANCISCUS EN DE HEILIGE MAAGD MARIA

Oktober staat binnen de katholieke kerk bekend als de maand van de Heilige Rozenkrans. Tijdens deze maand neemt Maria, de Moeder van Jezus en ook onze Moeder, de centrale plaats in en zij krijgt veel van onze aandacht als we om haar voorspraak en gebed vragen. In dezelfde maand viert de Kerk op 4 oktober ook het feest van de heilige Franciscus van Assisi, een van de bekendste heiligen in de geschiedenis van de Kerk. Wat de relatie van Franciscus met Maria was en hoe diep zijn toewijding aan de geliefde Moeder van Jezus, is een van de aspecten die ik met de volgende regels graag met jullie zou willen delen.

Er wordt gezegd dat Franciscus bekend stond om zijn diepe toewijding aan, eerbied voor en navolging van de Heilige Maagd Maria, de Moeder van God. Franciscus erkende de unieke positie die God aan Maria heeft gegeven, die haar heeft geroepen en gekozen om de Moeder van Gods geliefde Zoon en de Verlosser van de mensheid te zijn. Naast Christus heeft Franciscus al zijn vertrouwen gesteld in de Maagd Maria, die hij als patrones voor zichzelf en voor zijn broeders heeft aangenomen. Er wordt gezegd dat vanwege zo'n diepe toewijding en liefde voor de Moeder van Jezus, Franciscus Maria elk jaar eerde door te vasten vanaf het feest van Sint Petrus en Paulus tot het feest van de Hemelvaart van de Maagd Maria in de hemel (15 augustus). (Major Life IX, 3. English Omnibus, p.699) Franciscus omhelsde de Moeder van Jezus met een onbeschrijfelijke liefde, omdat hij enerzijds diep erkende dat zij degene is die de Heer Jezus tot onze broeder maakte. En anderzijds dat zij degene is die ons naar Christus leidt, haar geliefde Zoon naar wie Maria ons aanbeveelt te luisteren: "Doe maar wat Hij u zeggen zal", zoals we lezen in het evangelie van de bruiloft in Kana (Joh 2,2-5).

Franciscus wijdde zich toe aan Maria, niet alleen vanwege haar bevoorrechte positie als dochter, moeder

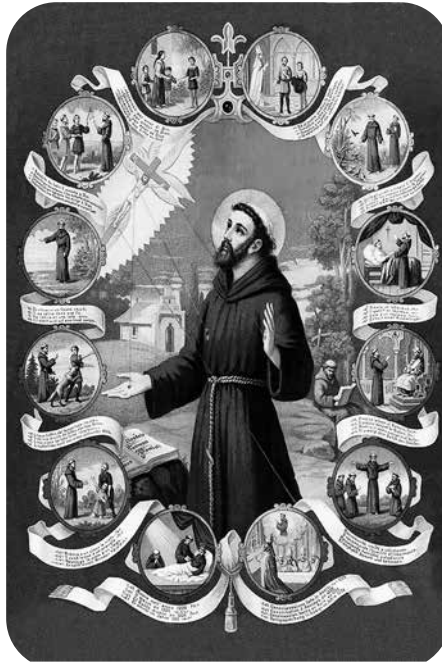
en echtgenote, maar ook omdat hij voelde dat Maria degene was die hem liet zien hoe hij zijn grote verlangens om Jezus radicaal te volgen kon vervullen. Volgens de heilige Bonaventura heeft deze aanbeveling van Maria tijdens het bruiloftsfeest in Kana ("Doe maar wat Hij u zeggen zal") enorm bijgedragen aan de bekering van Franciscus en aan zijn radicale keuze om ernaar te streven het evangelie van Jezus letterlijk in praktijk te brengen door een leven te omarmen van

totale gehoorzaamheid en armoede. Als teken van zijn dankbaarheid en overtuigd van de centrale rol die Maria speelt bij het leiden van de gelovigen naar haar geliefde Zoon, riep Franciscus Maria uit tot beschermster en pleitbezorgster van zijn franciscaanse familie/orde.

Franciscus had inderdaad een zeer uitzonderlijke relatie met Moeder Maria. Hij omarmde zijn liefde voor de Moeder van Jezus echter niet als iets kleins dat hij voor zichzelf moest houden, maar als een bijzonder voorrecht en iets groots om met anderen te delen. Daarom moedigde hij zijn volgelingen (de franciscaanse familie) en iedere christen aan om dezelfde liefde

voor Maria te cultiveren en haar te verwelkomen als moeder en voorbeeld van een ware leerling. Ten slotte nodigt Franciscus ons, zoals dat voor hemzelf het geval was, uit om niet alleen onze Heilige Moeder Maria lief te hebben, maar ook om zelf 'Maria' te worden. Dat betekent dat we Jezus in ons eigen leven moeten ontvangen en Hem naar anderen moeten brengen. Dat betekent dat we het evangelie van Jezus diep in ons hart verwelkomen en met anderen delen. Dit zal voor ons niet alleen een stap voorwaarts betekenen op onze weg naar heiligheid, maar ook een zeer actieve manier om te reageren op de oproep van Jezus die Franciscus riep, en ieder van ons vandaag, om zijn Kerk die uiteenvalt te repareren.

pastor Yves Mambueni

De Apostelbode is een uitgave van parochie De Twaalf Apostelen en verschijnt in principe tien keer per jaar. Het eerstvolgende nummer komt begin november uit en heeft als thema 'Christus Koning'. **Schrijft u mee? Kopij voor dit nummer inleveren vóór 12 oktober 2023 op het parochiecentrum, Oosterweg 4, 6602 HD Wijchen of apostelbode@detwaalfapostelen.nl.** Foutief opgenomen tekst, ontstaan door onduidelijke kopij, en ingezonden mededelingen vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden kopij te wijzigen of in te korten zonder de inhoud geweld aan te doen. Het vieringenschema (incl. de bijzondere vieringen) valt onder de verantwoordelijkheid van het pastoresteam.